

Univerza
v Ljubljani
Fakulteta
*za gradbeništvo
in geodezijo*

*Janova 2
1000 Ljubljana, Slovenija
telefon (01) 47 68 500
faks (01) 42 50 681
fgg@fgg.uni-lj.si*

Visokošolski program Geodezija,
Smer za prostorsko informatiko

Kandidat:

Matej Lavrič

Denacionalizacija in vloga geodeta

Diplomska naloga št.: 263

Mentor:

viš. pred. dr. Miran Ferlan

Ljubljana, 30. 5. 2008

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani **MATEJ LAVRIČ** izjavljam, da sem avtor diplomske naloge z naslovom:
»DENACIONALIZACIJA IN VLOGA GEODETA«.

Izjavljam, da prenašam vse materialne avtorske pravice v zvezi z diplomsko nalogo na UL,
Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.

V Ljubljani, 10.5.2008

POPRAVKI

BIBLIOGRAFSKO - DOKUMENTACIJSKA STRAN Z IZVLEČKOM

UDK: 347.23.528(043.2)
Avtor: Matej Lavrič
Mentor: Viš. Pred. Dr. Miran Ferlan, Univ. Dipl. Inž. Geod.
Naslov: Denacionalizacija in vloga geodeta
Obseg in oprema: 60 str., 2 pregl., 6 sl., 10 pril.
Ključne besede: nacionalizacija, denacionalizacija, kataster, vloga geodeta, identifikacijsko potrdilo

Izvleček:

S sprejemom zakona o denacionalizaciji je takratna novo nastala slovenska država resno pristopila k oblikovanju pravnega sistema. Čeprav je že več kot desetletje od sprejema zakona o denacionalizaciji, ta do danes še ni zaključena. Ker pa se denacionalizacija le počasi bliža h koncu in je zadnje čase vedno bolj aktualna, sem se odločil predstaviti vlogo geodeta v denacionalizacijskem postopku. Na izbranem primeru denacionalizacije na območju občine Medvode, sem prikazal celoten potek od sprožitve postopka denacionalizacije, do izdaje dokončne odločbe in vrnitve premoženja.

BIBLIOGRAPHIC - DOCUMENTALISTIC INFORMATION

UDC: 347.23.528(043.2)
Author: Matej Lavrič
Supervisor: Sup. Lect. Dr. Miran Ferlan, Univ. Dipl. Inž. Geod.
Title: Denationalization and the role of geodesist
Notes: 60 p., 2 tab., 6 fig., 10 ann.
Key words: nationalization, denationalization, cadastre, part of survey, identification confirmation

Abstract:

With acceptance of act about denationalization, has the new born Slovenian state seriously approached towards legal system formation. Although, it's already more than a decade from elected act, the denationalization still has not ended. Denationalization process is finally coming to an end, which makes it even more current topic in the field of geodesy. That is why I decided to research the role of geodesist in the denationalization process. On the chosen example of denationalization in Medvode commune, I have shown total course from starting the procedure of denationalization, till betrayal of ending written order and return of property.

ZAHVALA

Ob koncu študija bi se rad zahvalil svoji družini, ki mi je trdno stala ob strani.

Posebna zahvala gre bodoči ga. Špeli Mlakar Lavrič, ki me je v času študija podpirala, me motivirala in nikoli niti za trenutek podvomila vame.

Vsem zaposlenim v podjetju GEODET INŽENIRING d.o.o. se zahvaljujem za vse strokovne napotke, obilico dobre volje in razumevanja, ki so ga pokazali pri delu z mano.

Zahvaljujem se g. prof. Miran Ferlanu, za pomoč pri izdelavi diplomske naloge.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	DEFENICIJE IN DEJSTVA	2
3	NACIONALIZACIJA	3
3.1	Navidezna nacionalizacija med I. in II. sv. vojno (1918 - 1941)	3
3.2	Sprememba lastništva v času okupacije slovenskega ozemlja (1941 - 1945)	4
3.3	KPJ z nacionalizacijo do gospodarske in družbene preobrazbe države (1945 - 1946)	4
3.4	Nacionalizacija po koncu 2. s.v. (1945 - 1946)	5
3.4.1	Oblike podržavljenja	6
3.5	Prva nacionalizacija (1946 - 1948)	7
3.5.1	Zakon o nacionalizaciji zasebnih gospodarskih podjetij	7
3.5.2	Prezem in preoblikovanje nacionaliziranih podjetij	8
3.5.3	Preknjižba lastninske pravice	8
3.5.4	Obveznosti do bivših lastnikov	8
3.5.5	Obseg nacionalizacije	9
3.6	Druga nacionalizacija (1948 - 1950)	9
3.6.1	Zakon o dopolnilni nacionalizaciji	9
3.6.2	Obseg nacionalizacije	10
3.6.3	Prezem in preoblikovanje podjetij	10
3.6.4	Vknjižba lastninske pravice	11
3.6.5	Ocenjevanje nacionaliziranega premoženja	11
3.7	Tretja nacionalizacija (1958-1963)	12
3.7.1	Pripravljalno obdobje	13
3.7.2	Nacionalizacija stanovanjskih in poslovnih zgradb	13
3.7.3	Nacionalizacija gradbenih zemljišč	14
3.7.4	Odškodnina za nacionalizirane nepremičnine	14

3.7.5	Vodenje evidenc nacionaliziranega premoženja.....	15
3.8	Agrarna reforma	15
3.9	Zemljiški sklad.....	16
3.9.1	Izvajanje reforme	17
3.9.2	Prijava zemljiških posestev.....	17
3.10	Agrarna skupnost	18
3.10.1	Razlastitev premoženja agrarnih skupnosti	18
4	DENACIONALIZACIJA	19
4.1.	Kdo so denacionalizacijski upravičenci?.....	21
4.2	Zavezanci za vrnitev premoženja.....	24
4.3	Oblike denacionalizacije	24
4.3.1	Vračanje premoženja	24
4.3.1.1	Vračanje stvari.....	25
4.3.1.2	Vračanje podjetij in kapitala.....	26
4.3.1.3	Odškodnina	26
4.4.	Uveljavljanje pravic denacionalizacije	26
4.4.1	Državni organi ki sodelujejo v postopku denacionalizacije	26
4.4.2	Sodelujoči v postopku denacionalizacije	28
4.4.3.	Zahteva	28
4.4.3.1	Izdaja zemljiško - katastrskih podatkov	29
4.4.4.	Odločba.....	30
4.5.	Druga odškodninska razmerja	31
4.6.	Navodilo za poslovanje v zvezi z zahtevami za denacionalizacijo.....	31
5	VLOGA GEODETA	33
5.1	Vračanje zemljišč.....	34
5.2	Izdelava identifikacijskih potrdil	35
5.3.	Grafična obdelava	36
5.4	Terensko delo	39
5.4.1	Priprava na teren.....	39

5.4.2	Vodenje uradnega postopka na terenu	41
5.4.2.1	Mejna obravnava	41
5.4.2.2	Parcelacija.....	43
5.4.3	Izdelava elaborata	45
6	PRIMER VLOGE GEODETA V DENACIONALIZACIJSKEM POSTOPKU	47
6.1	Kronološki pregled.....	47
6.1.1	Izdelava identifikacijskega potrdila	51
6.1.2	Terenski ogled	51
6.1.3	Sprememba sklepa	52
6.1.4	Postopek na terenu in izdelava elaborata	54
6.2	Priprava na terenu in v pisarni.....	54
6.3	Uradni postopek na terenu.....	56
6.4	Delo v pisarni in izdelava elaborata	58
7	ZAKLJUČEK.....	60
VIRI	61

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 5.1: Primer skrčkov in raztezkov listov	37
Preglednica 5.2: Primer zapisa vektoriziranih točk v datoteki	38

KAZALO SLIK

Slika 5.1:	Grafični prikaz parcele pred parcelacijo	44
Slika 5.1:	Grafični prikaz parcel po parcelaciji.....	45
Slika 6.1:	Grafični prikaz parcel - 19.6.2006	48
Slika 6.2:	Grafični prikaz parcel - 8.12.2006	50
Slika 6.3:	Grafični prikaz parcel - 19.7.2007	53

SEZNAM PRILOG

Priloga A : SKLEP UPRAVNE ENOTE DNE 19.6.2006.....	63
Priloga B : SKLEP UPRAVNE ENOTE DNE 8.12.2006.....	65
Priloga C : IDENTIFIKACIJSKO POTRDILO	68
Priloga D : IZVEDENIŠKO MNENJE.....	70
Priloga E : GRAFIČNA PREDLOGA PARCELACIJE	71
Priloga F : SKLEP UPRAVNE ENOTE DNE 19.7.2007.....	72
Priloga G : VABILO	74
Priloga H : POSNETEK TERENA - DEJANSKO STANJE	75
Priloga I : KOPIJA POŠNTNE KNJIGE	76
Priloga J : TERENSKA SKICA	77

OKRAJŠAVE

AVNOJ	Antifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije
DFJ	Demokratska federativna Jugoslavija
GU(RS)	Geodetska uprava(Republike Slovenije)
KS	Kataster stavb
NOB	Narodnoosvobodilna borba
SHS	Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev
ZDEN	Zakon o denacionalizaciji
ZK	Zemljiški kataster
ZKGJI	Zemljiški kataster gospodarske javne infrastrukture
ZPVAS	Zakon o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic

1 UVOD

Skoraj da ni državljan Slovenije, ki v svojem času še ne bi slišal za denacionalizacijo ali pa se z njo celo osebno srečal. Zaradi aktualnosti teme, se mi je zdelo primerno to problematiko izpostaviti in jo predstaviti v diplomski nalogi. Kljub obširnosti problematike, še vedno veliko ljudi o njej ne ve prav veliko. Cilj diplomske naloge je čim širšemu krogu ljudi predstaviti in opredeliti pojem denacionalizacije, narediti korak dlje in predstaviti naloge in vlogo geodeta v njej.

Zaradi velikosti problema, se je nemogoče opredeliti na samo denacionalizacijo. Za pravilno in lažje razumevanje denacionalizacije je potrebno razumevanje in poznanje nacionalizacije. Tako je začetek naloge namenjen predvsem predstavitvi nacionalizacije. Kako se je vse skupaj začelo, kašen je bil povod za njo in navsezadnje njene posledice.

Osrednji del naloge je namenjen sami denacionalizaciji in vlogi geodeta. Izpostavljeni so zakonski akti in njihove obrazložitve. Kdo so denacionalizacijski upravičenci in kdo zavezanci. Kakšne so njune vloge in v kašnih odnosih sta med seboj. Kako se premoženje vrača in kakšne omejitve veljajo ob vračanju le tega. Sledi predstavitev dela geodeta v postopkih denacionalizacije. Njegove naloge, kdo mu jih dodeljuje, kakšne so omejitve pri njegovem delu. Kako se mora geodet na celoten postopek pripraviti, celotna razčlenitev postopkov in problematika s katero s srečujejo pri opravljanju svojega dela.

Zadnji del naloge obsega praktičen primer in njegovo razlago. Vse skupaj je podkrepljeno z dokumentacijo in številnimi grafičnimi prilogami, ki omogočajo lažje vizualno razumevanje primera.

2 DEFENICIJE IN DEJSTVA

- Kataster: uradni popis zemljišč, stvari, objektov na določenem območju glede na obliko, obseg, kakovost, kulturo, posestništvo in načrt njihove razporeditve. Zemljišča v naravi so v katastru opredeljena s parcelnimi številkami. Prvotno je obstajala le ena evidenca, v kateri so bili zavedeni vsi podatki. Z mnogo pretečenimi leti in razvojem, pa danes poznamo zemljiški kataster (ZK), kataster stavb (KS) in zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture (ZKGJI). Nekoč je bil namenjen predvsem boljšemu in učinkovitejšemu pobiranju davkov, danes pa varovanju lastninskih pravic na nepremičninah.

- Nacionalizacija/podržavljenje: je dejanje države, da spremeni zasebno lastnino, v državno. Največkrat so bila predmet podržavljenja zemljišča, objekti ter podjetja. Prve nacionalizacije segajo v obdobje med razpadom Avstro-Ogrske in nastankom Države SHS, ko je tuji kapital začel prevladovati nad domačim. Pri nas so imele največjo težo prva, druga in tretja nacionalizacija, ki so potekale v letih med 1946-1963.

- Denacionalizacij/Privatizacija: pomeni prenos lastništva in odgovornosti iz javnega oz. državnega sektorja v privatni. Se pravi, da se stvari (zemljišča, objekti, tovarne, itn.), ki so bile s strani države nacionalizirani – odvzete, vrnejo nazaj lastnikom oz. njihovim pravnim naslednikom. Pri nas to ureja ZDEN ali drugače zakon o denacionalizaciji, ki je bil sprejet leta 1991. V kasnejših letih so sledile še različne dopolnitve, popravki in spremembe zakona.

- Zadruga: združenje za opravljanje različnih dejavnosti, navadno gospodarskih. Vzpodbujajo in zastopajo trajnostni razvoja zadrug s sodelovanjem v korist članov. Cilje je združevati različne. Značilne so bile predvsem za južnoslovanska ljudstva. Najprej, v drugi polovici 19. st., so se ustanovljale zadružne hranilnice, kasneje pa kmetijske in gozdarske zadruge.

3 NACIONALIZACIJA

3.1 Navidezna nacionalizacija med I. in II. sv. vojno(1918-1941)

Od leta 1890 pa vse do prve svetovne vojne, je bilo opaziti, da se tuji kapital na slovenskem delu avstro-ogrske monarhije, širi dosti počasneje kot se je do leta 1890. Čeprav je začelo število podjetij z domačim kapitalom naraščati, je vodilni delež še zmeraj držal tuji kapital, ki je bil skoraj za osemkrat močnejši od domačega. Prevladoval je predvsem v industriji, denarnih zavodih in veletrgovini. Na grobo lahko rečemo, da je francoski kapital prevladoval v premogovništvu, nemški v železarstvu ter angleški in tržaški pa v tekstilu.

Konec leta 1918, z razpadom avstro-ogrske in z nastankom Države SHS, je bilo zaznati, da se razmerje med tujim in domačim kapitalom spreminja v korist domačega. Za to je bila zaslužna Narodna vlada SHS v Ljubljani, ki si je takoj po prevzemu oblasti zelo prizadevala vzpostaviti novo slovensko nacionalno gospodarstvo s pomočjo nacionalizacije in **sekvestra**¹. Novembra 1918 je narodna vlada izvedla uspešno delno nacionalizacijo s čimer je poddržavila posestva in gozdove ter v upravo prevzela še preostali del slovenskega ozemlja ki po razpadu avstro-ogrske ni imel lastnika.

Konec decembra istega leta, je sledila še druga nacionalizacija ki je bila z uredbo o nadziranju podjetij in zemljišč drugače naravnana. Tako so pod okrilje države prišle poleg posesti, zemljišč in poslopij tudi vsa podjetja, za katere se je domnevalo da se želijo s pošiljanjem dohodkov v tujino izogniti obdavčitvam v kraljevini SHS. Namen vseh teh in ostalih uredb ni bilo poddržavljenje tujih podjetij in delniških družb, temveč le preprečitev odtekanja kapitala iz države in povečanje vpliva na njihovo poslovanje, zato so jo imenovali »navidezna nacionalizacija«.

Kljub vsemu pa sta bila poskusa beogradske in ljubljanske vlade neuspešna, ki sta želeli s pomočjo navidezne nacionalizacije in sekvestra zmanjšala vpliv in rast tujega kapitala. Tuji kapital pa ni samo obdržal vlogo vodilnega, ampak je pridobil tudi velik delež novonastalih podjetij v industriji. Za nekatere gospodarstvenike tistega časa, neuspeh nacionalizacije niti ni

bilo presenečenje in v neuspehu niso videli samo negativno. Glede na razmere v državi so ocenjevali, da je bila postopna nacionalizacija še najracionalnejša.

3.2 Sprememba lastništva v času okupacije slovenskega ozemlja(1941 -1945)

V letih poteka druge svetovne vojne in v času okupacije slovenskega ozemlja je predvojni sistem lastninskih odnosov doživel vidnejše spremembe. To je bila posledica vojnega stanja, oboroženih spopadov ter ukrepov okupacijskih oblasti. Najbolj vidne so bile zaplembe premoženja izseljencev, pripadnikov in simpatizerjev narodnoosvobodilnega gibanja, židovske skupnosti in določena premoženja in podjetja bivše jugoslovanske države. Tako so postale države(Nemčija, Italija, Madžarska), ki so okupirale takratno slovensko zemljo, nove lastnice slovenskega premoženja. V kolikšni meri so se ukrepi okupatorjev izvajali, je bilo odvisno od posameznih okupacijskih oblasti. Je pa znano, da so bile nemške okupacijske sile, ki so pokrivalo gorenjsko in štajersko, najbolj dosledne in temeljite. Je pa res, da je Nemčija na okupiranem območju na slovenskem ozemlju povečala in modernizirala velik del industrijskih objektov, ki so bili po koncu vojne podržavljeni. Madžarska in Italija za razliko od Nemčije nista želeli ukinjati in pleniti gospodarskih, denarnih in drugih javnih ustanov, temveč sta se bolj zavzemale za podreitev in vključevanje v njihov gospodarski sistem. Sicer je bil obseg poslovanja v podjetjih omejen, vendar večina jih je dočkala konec okupacij in vojne.

Po vojni, je prišlo do spremembe posestnega stanja tudi zaradi, uničenja poslopij in naprav podjetij, pri čemer pa niso sodelovale le okupacijske enote, temveč tudi zavezniška letala in partizani.

3.3 KPJ z nacionalizacijo do gospodarske in družbene preobrazbe države (1945-1946)

Glede na svoj revolucionarni renome, ki ga je imela takratna KPJ, so bili tudi njeni cilji temu primerni. KPJ si je po prevzemu politične oblasti kmalu zaželela polastiti vodstvenih položajev v gospodarstvu. To je želela doseči s pomočjo nacionalizacije in odvzemom premoženja ali dela premoženja kot kazen za dejanja med vojno. S tem naj bi prišla do vodstva obsežnega državnega gospodarskega sektorja, preko katerega bi lahko poljubno preoblikovala in upravljala gospodarsko življenje v takratni DFJ(demokratska federativna

Jugoslavija). Vodstvo KPJ je za doseg ciljev upoštevalo zunanje in notranje okoliščine ter vedno delovalo preudarno, omejeno in prikrito. Izpostaviti velja pet najpomembnejših načel takratnega vodstva.

➤ Pomembnejši del taktike je bil izogibanje vprašanja v javnosti o radikalnih spremembah na gospodarskem področju. Tako je bilo v zadnjih mesecih druge svetovne vojne, do jeseni leta 1946, dopustno in zaželeno posredno napovedovanje nacionalizacije in drugih ukrepov, dokler je bil poudarek na tem, da so spremembe povezane s cilji NOB. S tem naj bi ljudstvo razumelo cilj državnih prizadevanj kot nacionalno osvoboditev od okupatorja.

➤ KPJ se je od februarja 1945 do konca leta 1946 začasno sprijaznila z »mešanim« značajem gospodarstva – državni, združni in privatni sektor. Državni in združni sektor sta bila mišljena kot pomoč s katerim si bo takratna nova oblast zagotovila obstoj. Medtem ko je na privatni sektor gledala nekoliko s prezirom in ni upala na njegov trajni obstoj. Kljub vsemu ga zaradi vrste vzrokov ni mogla ukiniti in ga je zato želela podrediti državni kontroli. V ta namen ga je razdelila na kapitalističen in delovni del. Od kapitalističnega je pričakovala odpor in težave in ga je želela čim prej podržaviti. Od kmetov, trgovcev, obrtnikov predstavnikov delovnega dela je, pričakovala pomoč in sodelovanje.

➤ Tretje in četrto načelo sta veljala za tisti del partijskih načrtov, s katerimi naj bi državni organi dobili takojšen nadzor nad podjetji, ki so bila pomembna za obvladovanje gospodarskega življenja v državi in za začetek industrializacije in elektrifikacije. Na ta način naj bi leta 1945 na svojo stran dobili že večino podjetij. Za tista podjetja ki bi se temu uprla, pa je bil pripravljen poseben zakon, ki bi onemogočal in kaznoval vsako njihovo dejavnost, ki ne bi v celoti ustrezala takratni politiki.

➤ Zadnje načelo t.i. prikritega podržavljenja pa je bilo načelo. »formalne« zakonitosti, ki je predvidevalo da morajo biti zakoni in izvršilni predpisi s področja lastninske zakonodaje sprejeti po postopku, predpisanem z ustavo.

3.4 Nacionalizacija po koncu 2 s.v.(1945-1946)

Prvo obdobje podržavljenja zasebne lastnine se je začelo že v času druge svetovne vojne in je trajalo vse do konca leta 1946. Večina ukrepov, s pomočjo katerih je zasebna lastnina prešla v trajno ali začasno državno last, je imelo pridih vsesplošne represije. S temi ukrepi je nova oblast do konca leta 1945 obvladovala celotno bančništvo, zunanjo trgovino, gostinstva in gradbeništvo. Zaradi tega tudi izvedba nacionalizacije takoj po vojni ni bila potrebna. Pristojni gospodarski organi so podržavljeno premoženje kmalu začeli vključevati v novi gospodarski sistem, bivšim zasebnim in državnim podjetjem pa so ocenili premoženje in jih na novo vpisali v zemljiške in trgovske knjige. Kar ni bilo podržavljeno, je bilo omejeno in pod strogim nadzorom države. Prepovedna je bila prodaja in nakup nepremičnin brez njihovega predhodnega dovoljenja, zasebna podjetja so obdavčili in jim določali višine plač in cene izdelkov.

3.4.1 Oblike podržavljenja

Konfiskacija:

Predstavlja osrednjo obliko prisilnega odvzema, popolne zaplembe premoženja ali le določenega dela v korist države. Odškodnine niso bile izplačane, ker se je izvajal kot oblika kazni obdolženih zaradi sodelovanja z okupatorjem oz. narodnega izdajstva. Namen je bil odvzeti premoženje notranjim in zunanjim nasprotnikom in omejiti prostor za njihovo delovanje. Organi narodnoosvobodilnega gibanja so izvrševali zaplembe po navodilih najvišjih politično-oblastnih ter vojaških teles.

Sekvester:

oz. začasno upravljanje premoženja je bilo največkrat aktualno takrat, kadar usoda lastnikov premoženja, katere je odvedel okupator, so se odselili ali sami pobegnili, ni bila znana. V zakonu o zaplembi premoženja in o izvrševanju zaplemb iz leta 1945, je bil sekvester opredeljen kot začasen odvzem uprave nad delom ali celotnim premoženjem, za katerega se je pričakovalo, da bo zaplenjen v korist države.

Prevzem bivšega kraljevega, banovinskega in občinskega premoženja:

Do formalnega prepisa tega premoženja na DFJ ni prišlo takoj po zamenjavi oblasti, ampak šele kasneje v roku dveh let. To premoženje so predstavljala predvsem sredstva iz različnih

vrst prometa(železniškega, rečnega, cestnega), telekomunikacije(pošta, telegrafi, telefoni)tobačna industrija, rudniki in kreditni zavodi.

Darilne pogodbe:

Leta 1945 je država sklenila več darilnih pogodb s posamezniki, ki so brezplačno odstopili svoja podjetja državi. Tudi v naslednjem letu so državni organi prejeli več ponudb lastnikov ali dedičev gradbenih zemljišč, podjetij, trgovin za sklenitev darilne pogodbe. Vlada je sklenila več pogodb, s katerimi se je obvezala da bo lastnikom in njihovim dedičem v določenem obdobju izplačevala redne mesečne rente, s tem da so privilegiranci, simpatizerji vlade in visoki politični funkcionarji zraven še dobili visok enkratni denarni znesek. Zgodilo se je tudi, da so svoje imetje v zameno za ustavitev kazenskega postopka ponudili tudi kaznjenci, vendar so bile te prošnje zavrjene.

Najemne pogodbe:

Imetniki podjetij so državi dali v najem svoje podjetje, pri tem pa dobivali neko mesečno, polletno ali letno odškodnino, ki je bila stvar dogovora med imetnikom podjetja ter državo.

3.5 Prva nacionalizacija (1946-1948)

»Nacionalizacija je politično gospodarski ukrep, s katerim se prisilno podržavi privatna lastnina z nadomestilom ali brez njega bivšim lastnikom« (Jože Prinčič, str.52, Nacionalizacija na ozemlju Slovenije). Leta 1946, le leto in pol po prevzemu oblasti, se je takratna KPJ odločila za ta prisilni legalni odvzem premoženja. Gledano iz časovnega vidika smo nekoliko zaostajali z nacionalizacijo v primerjavi z ostalimi vzhodnosocialističnimi državami. Vendar v resnici nacionalizacija takoj po koncu vojne ni bila tako nujna, saj je takratna KPJ do leta 1945 že obvladovala večino gospodarstva v državi. Pri tem je potrebno poudariti, da se je pred nacionalizacijo jemalo celotno premoženje posameznika brez odškodnin, z nacionalizacijo pa se je jemal le »gospodarski del« - podjetje, za katerega je bila predvidena odškodnina.

3.5.1 Zakon o nacionalizaciji zasebnih gospodarskih podjetij

V jeseni 1946 obnovitveni načrti v Jugoslaviji še zdaleč niso bili doseženi, pa vendar je takratna vlada sklenila prekiniti vsa obnovitvena dela. Tako naj bi se bolje osredotočili na sprejem petletnega načrta in začetek pospešene industrializacije države. Za tako spremembo gospodarske politike pa je bila nujna okrepitev državnega sektorja. In kako to lažje doseči kot z nacionalizacijo?!

Tako je bil 5. decembra 1946 je bil sprejet zakon o nacionalizaciji zasebnih gospodarskih podjetij, ki je bil do zadnjega strogo varovana skrivnost. Vse priprave so potekale v popolni tajnosti, da bi se čimbolj onemogočilo kakršno koli sabotažo ali neškodljivost s sprejemom zakona so bila podržavljena vsa velika in pomembnejša gospodarska podjetja v državi.

3.5.2 Prevzem in preoblikovanje nacionaliziranih podjetij

Glede preoblikovanja zasebnih podjetij v državna, je takratna oblast imela posebno taktiko, s katero je želela, da akt o nacionalizaciji prekine vse pravne vezi z bivšim zasebnim podjetjem. Novo podjetje je nastalo na podlagi odločbe pristojnega državnega organa in s tem dobilo lastnost pravne osebe. Po tej logiki ni bilo več pravnega naslednika nekdanjega podjetja.

V prevzeta podjetja so namestili svoje upravnike, sledil je popis inventarja in še najvažnejše, prevzem blagajne. Pri prevzemu pa se je moralo zagotoviti, da je proizvodnja potekala nemoteno. Februarja 1947 pa se je začel proces preoblikovanja nacionaliziranih podjetij v gospodarska podjetja.

3.5.3 Preknjižba lastninske pravice

Zakon o nacionalizaciji je zvezno vlado pooblašal, da lahko predpiše natančnejše določbe za vknjižbo nacionaliziranih nepremičnin v korist nove države. Vlada s pripravo zakonov, ki so bili nujni za izvrševanje ni pretirano hitela. Posledica tega je bilo neenotno vpisovanje podržavljenih nepremičnin v zemljiško knjigo.

3.5.4. Obveznosti do bivših lastnikov

Z nacionalizacijo je država sprejela tri vrste finančnih obveznosti do bivših lastnikov:

1. Izplačevanje v obliki nezgodnih rent, pokojnin in vzdrževalnin delavcem in bivšim lastnikom najprej od podjetij nato od Ministrstva za finance.
2. Izplačilo dela aktiv oz. življenjskih sestavin v vrednosti 30% ali največ 60.000 din gotovine
3. Odškodnina za nacionalizacijo premoženja

Med naštetimi je bila najpomembnejša odškodnina za nacionalizirano premoženje. Vlada je začela z ocenjevanjem velikosti odškodnin posameznikov katerim je bilo odvzeto premoženje, vendar se ji ni pretirano mudilo, ker je takratno državno in politično vodstvo gledalo na odškodnine kot neupravičeno breme in strošek. Do spomladi 1948 je bil v Sloveniji ocenjen večji del nacionaliziranega premoženja, vendar se je ocena vrednosti po le nekaj mesecih izkazal za brezpredmetno, ker je bil maja istega leta razveljavljena. Razlog razveljavitve naj bi bilo neenotnost ocenjevalnega postopka.

3.5.5 Obseg nacionalizacije

Država je pobirala povsod kjer se je dalo. S prvo nacionalizacijo je vlada zajela skoraj vsa veletrgovska, prometna in gradbena podjetja, velik del industrijskih in lesnopredelovalnih podjetij, hotelov. Tako je država zaposlovala kar 92,2% vseh zaposlenih v državi, zasebni sektor pa le 6,9%, 1.3% od vseh zaposlenih je delalo v sekvestiranih podjetjih. Prizaneseno ni bilo niti združništvu. Kreditne zadrage so bile ukinjene, nabavno-prodajne, stanovanjske, obrtno proizvajalne in predelovalne pa reorganizirane.

3.6 Druga nacionalizacija(1948-1950)

3.6.1 Zakon o dopolnilni nacionalizaciji

V začetku leta 1948 so se odnosi z zahodnimi in vzhodnimi državami močno zaostri. Zahodne države so začele proti Jugoslaviji izvajati različne propagandne, gospodarske in politične pritiske. Vzhodne države so šle še nekoliko dlje, saj so omejile diplomatske odnose, odstopile so od podpisanih pogodb, vojaškega ter gospodarskega sodelovanja.

Tudi s pet letnim programom pospešene industrializacije, je imela takratna zvezna vlada velike težave. Zlasti na področju kmetijstva, trgovine in kapitalne izgradnje. Čeprav je KPJ kmalu ugotovila da so se osnovni načrti spremenili oz. jih ni bilo več, se industrializaciji ni odrekla. Enostavno je zmanjšala cilje in obseg petletnega načrta.

Pa vseeno motiva za drugo nacionalizacijo ni bilo moč najti v »težavnem gospodarstvu«. Motiv je bil bolj politično obarvan in povezan z informbirojevskimi dogodki. Druga nacionalizacija je bila samo ena izmed dejanj, s katerim je hotela takratna KPJ ostalim socialističnim državam s katerimi je bila tesno povezana, dokazati svojo naklonjenost.

Do leta 1948 je kazalo da ima takratno politično in državno vodstvo namen izplačati odškodnine. Vendar je to namero, zaradi gospodarske blokade vzhodnih držav in zaradi pretrganih gospodarskih vezi z zahodnimi državami, opustila. Vodstvo se je bolj posvečalo vračanju odškodnin vzhodnim državam, saj so izplačila odškodnine postavile kot pogoj za ureditev diplomatskih, gospodarskih in drugih stikov. Po drugi strani pa so z izplačili jugoslovanskim državljanom zavlačevali vse do leta 1950 nato pa še s pomočjo okrožnega sodišča vse postopke vračanja odškodnin začasno ustavili.

3.6.2 Obseg Nacionalizacije

Tako je 28. aprila 1948 začela s podržavljenjem in spremenila lastništva v preostalih zasebnih industrijskih, rudarskih obratih, elektrarnah, vinskih kletih, skladiščih(nad 70m²), prevozna sredstva. V skupnem obsegu je bilo nacionaliziranih 3.100 podjetij. Če so pri prvi nacionalizaciji že v naprej vedeli katera podjetja bodo prešla v državno last, temu ni bilo tako pri drugi nacionalizaciji. Namreč, podjetja ki se bodo podržavila so bila določena šele tri dni po objavi zakona.

Pri prvi nacionalizaciji je država preostalo prebivalstvo prepričevala da druge nacionalizacije ne bo. Pa ko je le ta prišla, jo je prebivalstvo sprejelo kot nekaj pričakovanega in samoumevnega.

3.6.3 Prevzem in preoblikovanje podjetij

Večina podržavljenih zasebnih gospodarskih podjetij je tako začelo obdobje preoblikovanja v socialistična podjetja. Isto kot pri prvi nacionalizaciji so namestili svoje upravnike, popisali inventar ter prevzeli blagajno. Največ so si obetali okrajni, mestni in krajevni ljudski odbori, ki so računali da bodo dobili vsa večja industrijska podjetja v njihovem okolišu. Republiška ministrstva so pomembnejša podjetja razglasila za podjetja republiškega pomena in jih s tem zadržala zase ali pa enostavno samo pobrala vrednejšo opremo in stroje. Ko je bila pripadnost podjetij določena, se je začelo njihovo preoblikovanje. Precejšen del nacionaliziranih podjetij je bil ukinjenih, opuščjenih ali delno združenih z ostalimi državnimi podjetji. Na ta način je gospodarstvo začelo dobivati novo celostno podobo. Novo ustvarjena državna podjetja svojih interesov in proizvodnje niso povezovala s tržnimi načeli in koristmi, temveč so jih podrejali političnim potrebam in zahtevam državnih organov iz Ljubljane in Beograda.

3.6.4 Vknjižba lastninske pravice

Vse do leta 1949 je bilo vpisovanje nacionaliziranih nepremičnin v zemljiško knjigo prepočasno, predvsem zaradi uredb iz 1947, ki so bile preveč splošne narave. Nato pa je Ministrstvo za pravosodje izdalo podrobnejša navodila za vpisovanje. V njih je bilo določeno, katere dokumente je potrebno priložiti k predlogu za vknjižbo, državne organe pa je zavezovalo da postopke pri okrajnih sodiščih izpeljejo takoj

3.6.5 Ocenjevanje nacionaliziranega premoženja

Potem, ko so bile vse dotedanje cennitve leta 1948 razveljavljene zaradi neenotnosti postopka ocenjevanja, se je začelo tretje obdobje ocenjevanja premoženja. Vlada ustanovi interno komisijo, katere naloga je določiti enotna merila za ocenjevanje nacionaliziranega premoženja ter usklajuje in nadzira delovanje republiških komisij. Zvezna komisija tako 7. julija 1948 določi splošna cenilna načela.

Vendar tudi tokrat brez napak ni šlo. Cenilne komisije v katerih so bili tudi bivši lastniki so v nekaterih primerih določevale previsoke odškodnine. Zato je vlada 15. maja istega leta ustanovila republiško komisijo ki popravila dotedanje napake in skupaj z vrhovnim sodiščem

dosegla razveljavitev že pravnomočnih odškodninskih odločb in odreditev ponovne cenoitve. Predsednikom okrožnih sodišč, so bila predstavljena nova ocenjevalna načela.

3.7 Tretja nacionalizacija (1958-1963)

Če je takratno jugoslovansko vodstvo potrebe po prvi in drugi nacionalizaciji opravičevalo z zunanjimi okoliščinami, jih je pri tretji opravičevala z notranjo-ekonomskimi težavami.

Na prvo mesto moramo postaviti stanovanjski problem. V času druge svetovne vojne je bil takratni stanovanjski sklad močno prizadet. Nova oblast je v prvih dveh letih po vojni naredila zasilno obnovo in je dodeljevala zaplenjena in zapuščena stanovanja. S tem ukrepom je začasno rešila problem, ki pa je postal še bolj aktualen leta 1947, ko se je začelo deset letno obdobje pospešene industrializacije. Dotok prebivalstva v mestna in industrijska središča je bil večji kot kdaj koli prej.

Takratno vodstvo se je zavedalo, da bi nadaljnje zaostajanje stanovanjske izgradnje imelo resne negativne posledice v gospodarstvu in politiki. Tako je posebna delovna skupina prej kot v enem mesecu pripravila osnutek novega zakona, ki naj bi uredil stanovanjsko problematiko. Tako je bil 28. decembra 1958 sprejet zakon o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč. Zakon je obravnaval tri lastniško-premoženjske kategorije.

- Stanovanjske hiše in njeni posamezni deli. Sem spadajo:
 1. najemne stanovanjske hiše z več kot dvema stanovanjema ali več kot s tremi majhnimi stanovanji
 2. vse stanovanjske hiše, stanovanja in posamezni del hiš, ki so bili v lasti civilnopravnih oseb, družbenih organizacij in društev
 3. poslovni prostori ki jih lastniki niso uporabljali za svojo dovoljeno dejavnost
 4. presežek nad dvema stanovanjema
 5. poslovni prostori v stanovanjski hiši

- Poslovne zgradbe, namenjene gospodarskim, upravnim, zdravstvenim in drugim dejavnostim. Nacionalizirani pa niso bili naslednji objekti:
 1. gospodarska poslopja namenja kmetijskim dejavnostim

2. zgradbe družbenih organizacij in društev, ki so jih uporabljali za svoje dejavnosti
 3. majhna skladišča in kleti, ki niso bile pomembne za gospodarske dejavnosti
gospodarska poslopja namenja kmetijskim dejavnostim
 4. garaže za največ dva avtomobila, pralnice, sušilnice, kleti....
- Gradbena zemljišča v bližini mest in naselij mestnega značaja. Zakon je nalagal republiškemu izvršnemu svetu, da določi, kateri kraji in mesta se bodo šteli za mesta in naselja mestnega značaja.

3.7.1 Pripravljalno obdobje

Čeprav je bil sprejet zakon o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč, pa državni organi še niso mogli začeti s postopki denacionalizacije. Šele mesec in pol po sprejemu zakona sta Zvezni izvršni svet in Državni sekretariat izdala potrebna zakonska predpisa, ki sta določala sestavo in način dela komisije za nacionalizacijo, ter razčlemba nacionalizacijskega postopka

3.7.2 Nacionalizacija stanovanjskih in poslovnih zgradb

V začetku leta 1959 so se odvijale priprave na prvo nacionalizacijo stanovanjskih in poslovnih zgradb. V tem času je republiška komisija za nacionalizacijo sprejela smernice za izvedbo postopka vlaganja prijav za ugotovitev predmeta nacionalizacije. Izdala je navodila o postopanju državnih organov do državljanov, ki se ne bodo prijavili kot lastniki nacionaliziranih zgradb. Tem državljanom je grozila kazen do enega leta zapora.

7. marca so občinski svetniki z javnim razglasom pozvali vse državljane, naj v enomesečnem roku pri občinskem organu prijavijo vse zgradbe, idealne dele zgradb in posamezne dele zgradb, ki so jih na dan 25. decembra 1958 imeli v lasti. S tem se je začela prva faza nacionalizacije ki je trajala vse do začetka naslednjega leta. Po ocenah takratne republiške komisije v Sloveniji ni bilo primera, da bi se kdo želel neupravičeno izogniti prijavi.

V začetku naslednjega leta 1960 prva faza še ni bila končana, pa je Republiška komisija za nacionalizacijo vseeno sklenila začeti z drugo fazo. Ta naj bi obsegala obravnavanje o nepremičninah, ki bodo ostale v zasebni lasti. Predviden zaključek druge faze je bil z koncem istega leta, vendar se je zaradi številnih težav ta zavlekla do konca marca 1961. Del zamude lahko pripišemo tudi težavam pri nacionalizaciji cerkvenega premoženja. Takratni izvršni svet je dobil le nekaj splošnih navodil, ki ni dopuščal da bi se zakon o nacionalizaciji v primeru cerkve napačno uporabljal, tolmačil. Niso se smele nacionalizirati nepremičnine, ki so bile nujne za opravljanje cerkvenih dejavnosti. Takratna cerkvena oblast ni priznavala jugoslovanske zakonodaje in s tem tudi zakona o nacionalizaciji ne. Zato je skušala dokazovati, da jim je bilo premoženje odvzeto po krivici in opozarjala, da bo zaseženo premoženje vedno zahtevala nazaj.

3.7.3 Nacionalizacija gradbenih zemljišč

Izvršni svet kmalu ugotovi, da je pri reševanju stanovanjske problematike, pomembnejše nacionaliziranje gradbenih zemljišč kot pa nacionaliziranje stanovanjskih in drugih objektov. Kajti, število že zgrajeno objektov je bilo premajhno, da bi z njimi lahko zapolnili celotne stanovanjske potrebe. Edina možnost je bila novogradnja, za katera pa so potrebovali zemljišča. Tako je bil sredi decembra 1958 izdan predlog odloka o določitvi mest in krajev, v katerih naj bi se novi zakon uveljavil.

3.7.4 Odškodnina za nacionalizirane nepremičnine

Zvezni izvršni svet je kljub temu da je zatrdil da bo izdal podrobnejše predpise o odškodnini za nacionalizirano premoženje, se je temu načrtno kar dve leti spretno izogibal. V tem času je zavrnil vse osnutke Uredb o sredstvih za izplačilo in načinu izplačila odškodnin za najemne zgradbe in gradbena zemljišča. Zato ni presenečenje, da je prva uredba izšla šele leta 1961. Taje v prvem delu določala da odškodnina izplača banka iz občinskih sredstev, v drugem delu pa da se bo izplačala z obveznicami. Pričakovati je bilo, da se bodo v naslednjih prihajajočih mesecih natisnile obveznice in začele izdajati odškodninske odločbe. Temu ni bilo tako, saj je preteklo še leto in pol, nakar je Zvezni izvršni svet izdal novo uredbo o načinu izplačila odškodnina in navodila za njeno izvajanje. Do spomladi 1962 so bili izdelani zahtevni okvirni

izračuni vrednosti nacionaliziranih objektov, zemljišč. Začeli so se zbirati podatki o potrebnem številu obveznic ter izdajati odškodninske odločbe. Ko so prenehale delovati okrajne in občinske komisije za nacionalizacijo, je tu zanimanje občinskih odbor za izdajanje odločb precej padlo, v naslednjem letu pa povsem zamrlo. Tako zopet večina upravičencev ni dobila odškodnine do katere je bil upravičena in katera še zdaleč ni predstavljala realno vrednost odvzetega premoženja.

3.7.5 Vodenje evidenc nacionaliziranega premoženja

Za razliko od prve in druge nacionalizacije, je bila pri tretji pozornost oblastnih organov in njihovih strokovnih služb v celotni namenjena vpisu nacionaliziranih zemljišč. Da bi lahko okrajna sodišča izvedla zemljiškoknjižni prepis, je bila potreba predhodna izmera in vris ožjih gradbenih okolišev. To nalogo sta izvrševala GU in Državni sekretariat za upravo in pravosodje.

Tako je GU sklenila da bodo zunanje meje gradbenih okolišev izmerili natančno, medtem ko bodo posamezna gradbena zemljišča znotraj okolišev izmerjena po bolj enostavnih metoda – manj natančno. Kmalu je GU izdala okrožnico s katero je katastrske urade pozvala, naj po prejemu občinskih odborov o končanju zamejičenja deljenih zemljišč izmerijo in vrišejo zemljiško knjižne mape spremembe znotraj ožjega gradbenega okoliša.

Do leta 1963, ko je bila ukinjena Republiška komisija za nacionalizacijo, sodni organi niso hiteli z vknjižbami nacionaliziranega premoženja. Ob vsem tem pa se je še dogajalo, da je bilo veliko izmer in vpisov nedokončanih in opravljenih površno.

3.8 Agrarna reforma

19. decembra 1945 je pri nas začel veljati »Zakon o agrarni reformi in kolonizaciji na slovenskem«. Temelj pri nastanku zakona je bilo načelo, » da zemlja pripada tistemu, ki jo obdeluje«. S tem ukrepom, je nova oblast želela, pridobiti revnejše kmete na svojo stran.

Razlaščena gozdna posestva so postala splošno ljudsko premoženje, medtem ko so zemljiška posestva pretežno prešla v poseben zemljiški sklad, iz katerega so se dodeljevala

poljedelcem ki nimajo ali imajo premalo zemlje predvsem v kraju kjer živijo. Za vsa odvzeta posestva je bilo predvideno plačilo odškodnine v višini enoletnega donosa na hektar. Prejemniki novih zemljišč, pa so plačali ceno, sorazmerno odškodnini za posamezno zemljišče. Vendar država nikoli ni plačala nobenih odškodnin. Še več, z odvzeto zemljo je prevzela na njej obstoječa in z razlastitvijo odpravljena bremena.

Za ugotovitev katero posestvo spada pod agrarno reformo je odločilno zemljiškoknjižno in katastrsko stanje na dan 10. julij 1945. Takrat je bil uveljavljen odlok zveznega ministra za notranje zadeve o prepovedi prodaje, kupovanja in zadolževanja kmetijskih zemljišč, gozdov, kmetijski poslopij in objektov. Če katastrski ali zemljiškoknjižni podatki niso bili točni, je veljalo dejansko stanje. Zraven zemljišč je bil razlaščen tudi inventar, ki je bil potreben za redno obratovanje na posestvu.

3.9 Zemljiški sklad

Vse kar je bilo razlaščeno zakona o agrarni reformi in kolonizaciji, je prešlo pod upravljanje zemljiškega sklada. Tako so bila po **6. členu** tega zakona razlaščena naslednja zemljiška in gozdna posestva:

- ↳ veleposestva
- ↳ posestva bank, podjetij, delniških družb
- ↳ posestva cerkev, samostanov, drugih verskih ustanov
- ↳ zemljiška posestva, ki so med vojno ostala brez lastnika in pravnega naslednika
- ↳ kmetom presežek obdelovalne zemlje nad 20 ha in nad 10ha gozda
- ↳ nekmetom presežek nad 3 ha zemlje in nad 5 ha gozda

S skladom je razpolagal takratni minister za kmetijstvo Ljudske republike Slovenije. Zemlja se je dodeljevala upravičencem po posameznih parcelah in v obliki zaključenih kmetijskih posesti zaradi naselitve kolonistov. Skupna površina obstoječega in novo dodeljenega posestva ne sme presegati 5ha. Isto velja za koloniste. Le v primeru da donosnost zemlje izredno slaba, se temu primerno lahko površino zemljišča poveča. Osebe, ki se v 6. mesecih po prejemu odločbe o dodelitvi zemlje niso naselile, so izgubile pravico do dodeljene zemlje.

V zemljiški sklad ne spadajo:

- ↳ posestva ki so nujno potrebna zveznim, federalnim in krajevnim državnim kmetijskim posestvom
- ↳ posestva namenjena vojaškim potrebam
- ↳ zemljišča potrebna socialnim, znanstvenim, kulturnim, sindikalni in drugim občekoristnim ustanovam

Dodeljena zemljišča ostanejo v državni lasti in se dajo, zgoraj omenjenim ustanovam, le v izkoriščanje.

3.9.1 Izvajanje reforme

Reforme je izvajalo ministrstvo za kmetijstvo po okrožnih in okrajnih komisijah za agrarno reformo. Komisije zbirajo zemljiškoknjižne in katastrske podatke o zemljiških posestvih, ki se razlastijo nato pa izdajo odločbe o razlastitvi in dodelitvi zemlje v tistem okraju, v katerem se zemljišče nahaja. Na vsako odločbo okrajnih komisij je v 15. dne od dneva vročitve možna pritožba. Medtem ko na odločbo okrožnih komisij pritožba ni mogoča. Izjemoma lahko kmetijski minister razveljavi vsako odločbo za katero meni, da ni v skladu z zakonom.

3.9.2 Prijava zemljiških posestev

Lastniki oz. upravitelji, katerih posesti spadajo pod agrarno reformo, so morali najkasneje v 5. dneh po objavi uradnega poziva podati pismeno prijavo vsega zemljiškega posestva pri ljudskem odboru domačega kraja. Prijaviti pa je bilo potrebno tudi premoženje zunaj meja takratne Ljudske republike Slovenije. To so bile največkrat banke, veleposlaniki, delniške družbe, cerkve in samostani.

Vsi tisti, ki niso podali prijavo posesti pravočasno, ali pa se je ugotovilo, da so namerno posredovali napačne podatke, se je kaznovala z denarno z denarno globo ali prisilnim delom. Isto je veljalo za agrarne interesente, ki so podajali podatke glede zemljiške lastnine.

3.10 Agrarna skupnost

To je skupnost, ki nastane na podlagi pogodbe med fizičnimi in pravnimi osebami, ki imajo skupne dolžnosti, pravice in obveznosti. V agrarno skupnost se štejejo tudi vasi, srenje, soseske, korporacije, kratka ljudje, katere povezujejo skupni interesi, dejavnost, družbeni položaj.

20. decembra 1947 je pričel veljati zakon o agrarnih skupnostih, ki je ne glede na vpis v zemljiško knjigo za ljudsko imovino razglasil nepremičnine in premičnine z vsemi pritiklinami in pravicami, ki so pripadala agrarnim skupnostim. Minister za kmetijstvo in gozdarstvo je tisti ki je v sporih posredoval in določal ali določeno premoženje spada pod ta zakon ali ne. Pritožba na njegovo odločitev je bila mogoča v 15. dneh po prejemu odločbe.

3.10.1 Razlastitev premoženja agrarnih skupnosti

Zakon o agrarnih skupnostih je za splošno ljudsko premoženje razglasilo nepremično in premično premoženje bivših agrarnih (podobčin, vasi, srenj, sosesk, korporacij in drugih podobnih skupnosti in pravice do paše, lesa, gozdnih pridelkov, ki so po svojem izvoru podobne agrarnim skupnostim). 15. marca 1956 je bil sprejet *zakon o upravljanju in gospodarjenju s premoženjem bivših agrarnih skupnosti*. Na podali tega zakona je bilo to premoženje dodeljeno gozdnim ali kmetijskim gospodarskim organizacijam. Nadzorstvo je opravljal ustrezni organ občinskega odbora, pristojen na območju, kjer se je nahajalo zemljišče.

4 DENACIONALIZACIJA

Je postopek vračanja premoženja oškodovancem nacionalizacije. Ureja jo zakon o denacionalizaciji (ZDEN), ki je eden najpomembnejših zakonov pri oblikovanju našega pravnega sistema. Zakon o denacionalizaciji (ZDEN, Ur.l. RS, št. 27/91) je začel veljati 7.12.1991. Sprejem zakona je sprožil lastninjenje sedanje družbene lastnine, kar pomeni, da bo vrnjena njihovim prvotnim lastnikom oz. pravnim naslednikom. Zakon je poln vsebin, določb in je normativni akt. Je izrazito revolucionarne narave, saj je to prvi predpis, ki izenačuje pravni položaj vseh denacionalizacijskih upravičencev. V praksi to pomeni, da izenačuje pravni položaj tistih katerim je bilo premoženje zaplenjeno, ter položaj tistih, katerih zemljišča so bila odvzeta na podlagi agrarnih reform. Določa vrsto metod za odmero odškodnin, ki sicer nikoli ne bodo dosegle realne vrednosti, dajejo pa oškodovancem in njihovim pravnim naslednikom upanje, da na njih le ni bilo v celoti pozabljeno.

Ni pa ZDEN edini zakon ki ureja vračanje podržavljenega in odvzetega premoženja. To delno urejajo tudi naslednji zakoni:

- Zakon o zadrugah (Ur.l. RS, št. 13/92 in 7/93),
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju(Ur.l. RS, št. 12/92, 5/94, 7/96),
- Zakon o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic (Ur.l. RS, št. 5/94, 38/94, 69/95, 22/97)
- Zakon o začasnem, delnem zadržanju vračanja premoženja (ZZDZVP, Ur.l. RS, št. 74/95)

4.1. Kdo so denacionalizacijski upravičenci

Denacionalizacijski upravičenci so fizične osebe, ki so imele v času podržavljenja jugoslovansko državljanstvo in jim je bilo dne 9.5. 1945 državljanstvo tudi priznано z zakonom ali mednarodno pogodbo(9. člen ZDEN) in osebe, ki v času podržavljenja niso bile jugoslovanski državljani, so imele stalno prebivališče na ozemlju Republike Slovenije in jim je bilo z dnem 15.9.1947 državljanstvo priznано. Njihovo premoženje je bilo podržavljeno na

podlagi pravnega posla, sklenjenega zaradi grožnje, sile ali zvijače državnega organa oz. predstavnika oblasti. Za nedržavljanke in hkrati neupravičence, so se šteli osebe nemške narodnosti, ki so živele v tujini in ki pred ali med vojno niso izpolnjevale svoje državljanske dolžnosti. Te osebe so lahko dokazovale, da so bile zaradi verskih ali drugih razlogov internirane ali da so se borile na strani protifašistične koalicije. Tiste osebe, ki so dobili ali imeli pravico dobiti odškodnino za odvzeto premoženje od tuje države, so bili izvzeti s postopka denacionalizacije v Sloveniji. Največkrat so to bile osebe na okupiranih območjih Slovenije, ki so lahko ob koncu okupacije izbirale državljanstvo – optanti.

Izmed vseh upravičencev pa je najbolj izstopala cerkev in verske skupnosti. So edine ki so imele položaj pravne osebe in ki ob uveljavitvi ZDEN še delujejo na območju RS. Zakon se ne omejuje le na vrnitev sakralnih objektov. oz. objektov nujno potrebnih za opravljanje njihovih verskih dejavnosti. Upravičeni so do vrnitve vsega podržavljenega premoženja, vključno z veleposestmi, gozdovi, ipd.

V primeru, da so denacionalizacijski upravičenci mrtvi ali so razglašeni za mrtve, lahko uveljavljajo pravico njihovi pravni nasledniki. Opozoriti velja na 67. člen zakona, ki pravi da se odločba vedno glasi na ime upravičenca – prvotnega lastnika, tudi v primeru ko je ta že preminul in je za vrnitev premoženja zaprosil njegov pravni naslednik.

Upravičenci do denacionalizacije (3. člen ZDEN (Ur.l. RS, št. 27/91)) so fizične osebe, ki jim je bilo premoženje podržavljeno po naslednjih predpisih:

- 1.) Zakon o agrarni reformi in kolonizaciji (Ur.l. DFJ, št. 64/45, Ur.l. FLRJ, št. 24/46, 101/47, 105/48, 21/56, 55/57, 10/65),
- 2.) Zakon o agrarni reformi in kolonizaciji (Ur.l. SNOS in NVS, št. 62/45, Ur.l. LRS, št. 30/46, 10/48, 17/58, 17/59, 18/61, 22/65),
- 3.) Zakon o razlastitvi posestev, ki jih obdelujejo koloni in viničarji (Ur.l. SNOS in NVS, št 62/45),
- 4.) Zakon o odpravi viničarskih in podobnih razmerij (Ur.l. LRS, št. 22/53 in 43/57)
- 5.) Zakon o kmetijskem zemljiškem skladu splošnega ljudskega premoženja in o dodeljevanju zemlje kmetijskim organizacijam (Ur.l. FLRJ, št. 22/53),

- 6.) Zakon o agrarnih skupnostih (Ur.l. LRS, št. 52/47),
- 7.) Zakon o razpolaganju s premoženjem v bivših agrarnih skupnostih (Ur.l. SRS, št. 7/56 – prečiščeno besedilo),
- 8.) Zakon o nacionalizaciji zasebnih gospodarskih podjetij(Ur.l. FLRJ, št. 98/46, 35/48) razen po 7/a členu tega zakona,
- 9.) Zakon o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč (Ur.l. FLRJ, št. 52/58),
- 10.) Zakon o prenosu imovine telesnovzgojenih društev na Zvezo fizkulturnih društev v Sloveniji (Ur.l. SNOS in NVS, št. 48/45),
- 11.) Zakon o odpravi zakona o prenosu imovine telesnovzgojenih društev na Zvezo fizkulturnih društev Slovenije, ter o ureditvi lastninskih razmerij, ustvarjenih s tem zakonom (Ur.l. LRS, št. 10/48),
- 12.) Temeljni zakon o razlastitvi (Ur.l. FLRJ, št. 28/47), če upravičenci niso dobili kot odškodnine nadomestne nepremičnine,
- 13.) Zakon o pobijanju nedovoljene špekulacije in gospodarske sabotaže (Ur.l. DFJ, št. 26/45),
- 14.) Zakon o zatiranju nedovoljene trgovine, nedovoljene špekulacije in gospodarske sabotaže (Ur.l. FLRJ, št. 56/46, 74/46),
- 15.) Zakon o zaščiti in upravljanju narodnega imetja (Ur.l. DFJ, št. 36/45),
- 16.) Zakon o varstvu splošnega ljudskega premoženja in premoženja pod upravo države (Ur.l. FLRJ, št. 86/46),
- 17.) Zakon o kaznivih dejanjih zoper narod in državo (Ur.l. DFJ, št. 66/45 in Ur.l. FLRJ, št. 59/46),
- 18.) Zakon o konfiskaciji premoženja in o izvrševanju konfiskacije (Ur.l. DFJ, št. 40/45),
- 19.) Zakon o zaplembi premoženja in o izvrševanju zaplombe (Ur.l. DFJ, št. 61/46, 74/46),
- 20.) Odlok AVNOJ-a o prehodu sovražnikovega imetja v državno svojino, o državnem upravljanju imetja odsotnih oseb in o zasegi imetja, ki so ga okupatorske oblasti prisilno odtujile (Ur.l. DFJ, št. 2/45),
- 21.) Zakon o prenosu sovražnikovega premoženja v državno last in o sekvestraciji premoženja odsotnih oseb (Ur.l. FLRJ, št. 63/46, 74/46),

- 22.) Zakon o ravnanju s premoženjem, ki so ga lastniki morali zapustiti med okupacijo, in s premoženjem, ki so jim ga odvzeli okupator ali njegovi pomagači (Ur.l. FLRJ, št. 64/46),
- 23.) Zakon o odvzemu državljanstva oficirje in podoficirjem bivše jugoslovanske vojske, ki se nočejo vrniti v domovino, pripadnikom vojnih formacij, ki so služile okupatorju in so pobegnili v inozemstvo (Ur.l. DFJ, št. 64/45 in Ur.l. FLRJ86/46),
- 24.) Zakon o kaznovanju zločincev in prestopkov zoper slovensko narodno čast (Ur.l. SNOS in NVS, št. 7/45),
- 25.) Zakon o prepovedi izzivanja narodnega, rasnega (plemenskega) in verskega sovraštva in razprtij (Ur.l. DFJ, št. 36/45),
- 26.) Kazenski zakonik (Ur.l. FLRJ, št. 13/51 razen XII. poglavja),
- 27.) Uredba o arondaciji zemljišč kmetijskih posestev (Ur.l. FLRJ, št. 99/46), če upravičenci niso dobili ustreznih nadomestnih zemljišč,
- 28.) Uredba premoženjskih razmerij in o reorganizaciji kmečkih delovnih zadrug (Ur.l. FLRJ, št. 14/53), če upravičenci še niso dobili ustreznih nadomestnih zemljišč,
- 29.) Temeljni zakon o kmetijskih zemljiščih (Ur.l. FLRJ, št. 43/59 in 53/62 ter Ur.l. SFRJ, št. 10/65, 25/65 – prečiščeno besedilo, 12/67, 14/70), če upravičenci niso dobili ustreznih nadomestnih zemljišč

Za denacionalizacijskega upravičenca se šteje tudi fizična oseba, katere stvari ali premoženje so prešle v državno last na podlagi pravnega posla, sklenjene zaradi grožnje, sile ali zvižace državnega organa oz. predstavnika oblasti. (5. člen ZDEN(Ur.l. RS, št. 27/91))

4.2 Zavezanci za vrnitev premoženja

51. člen zakona o denacionalizaciji določa da je zavezanec za vrnitev stvari pravna oseba, ki ima v lasti premoženje, katero se po zakonu o denacionalizaciji vrne upravičencem.

Če je odškodnina priznana v delnicah s katerimi razpolaga RS, je zavezanec Slovenski odškodninski sklad. Isto velja za odškodnino priznano v obveznicah. V redkih primerih se zgodi, da se odškodnina izda v denarni obliki. Po kriterijih socialnega varstva se ta prizna osebam slabšega premoženjskega stanja. V tem primeru je zavezanec za vrnitev premoženja v denarni obliki Republika Slovenija. (ZDEN, Ur.l. RS, št. 27/91, 51. člen).

4.3 Oblike Denacionalizacije

Zakon o denacionalizaciji obravnava različne načine vračanja odvzetega premoženja oz. vračanja odškodnin. ZDEN ponuja celo vrsto pravnih rešitev, velja pa v grobem izpostaviti dve obliki denacionalizacije:

- vračanje premoženja
- odškodnina

4.3.1 Vračanje premoženja

Premoženje se vrača v last in posest skupaj z vrnitvijo lastninske pravice ali lastninskega deleža. Včasih se zgodi, da zaradi takšnih in drugačnih razlogov, premoženja ni mogoče vrniti v celoti. V takem primeru se vrne le del, ki ga je mogoče vrniti, za preostali del pa se za razliko v vrednosti izplača odškodnina. V primeru da je na premoženju lastninska pravica fizičnih ali civilnih pravih oseb, takega premoženja ni mogoče vrniti. (ZDEN, Ur.l. RS, št. 72/93, 16. člen)

4.3.1.1 Vračanje stvari

Premičnine se vračajo le v primeru, da gre za predmete kulturne, zgodovinske ali umetniške vrednosti in da niso sestavni del zbirk javnih muzejev, galerij in podobnih ustanov(17. člen ZDEN). Vračajo se tudi premičnine večjih vrednosti, predmeti ali skupine predmetov osebe rabe. V primeru nepremičnin, pa se vrača lastninska pravica, če niso podane kakršne koli zakonske ovire, ki bi preprečevale vrnitev take nepremičnine. Npr. 19. člen ZDEN, ki določa kdaj nepremičnin ni mogoče vrniti. Največkrat takrat, kadar se rabijo za opravljanje dejavnosti državnih organov ali javnih služb.

Nepremičnine se ne vrne:

1. če služi za opravljanje dejavnosti državnih organov ali za dejavnosti s področja zdravstva, vzgoje in izobraževanja, kulture oziroma drugih javnih služb, pa bi

bila s tem bistveno okrnjena možnost za opravljanje teh dejavnosti, ker je ni mogoče nadomestiti z drugo nepremičnino ali bi bila nadomestitev povezana z nesorazmernimi stroški;

2. če je neločljiv sestavni del omrežja, objektov, naprav ali drugih sredstev javnih podjetij s področja energetike, komunale, prometa in zvez, ki so po zakonu izvzeta iz privatizacije;
3. če je izvzeta iz pravnega prometa oz. na njej ni mogoče pridobiti lastninske pravice;
4. če bi se bistveno okrnila prostorska kompleksnost oz. namen izrabe prostora in nepremičnin;
5. če bi bila z vrnitvijo nepremičnine bistveno okrnjena ekonomska oz. tehnološka funkcionalnost kompleksov.
6. če se s tem okrni funkcionalnost kompleksov kmetijskih zemljišč oz. kompleksov trajnih nasadov ali pride do takšne razdrobljenosti parcel, ki bi onemogočala ekonomično obdelavo.

Opomba:

Točka 4. ne velja za gozdove in za vračanje kmetijskih zemljišč.

4.3.1.2 Vračanje podjetij in kapitala

Velja temeljno načelo, da se podržavljeno podjetje vrne fizični osebi v last, če je ob uveljavitvi zakona opravljala isto ali podobno gospodarsko dejavnost kot samostojna pravna oseba. Vrnitev podjetja, ki je prešlo v sestavo druge pravne osebe, je mogoče le če ga je mogoče ekonomsko in tehnično izključiti iz te pravne osebe. Upravičenec dobi odškodnino v višini razlike med obema vrednostima v primeru, da se je vrednost podjetja bistveno zmanjšala. Če je vrednost podjetja bistveno večja od vrednosti na dan podržavljenja, mora upravičenec plačati razliko v vrednosti.

Ob vračanju kapitala se vzpostavi lastninski delež upravičenca na družbenem kapitalu

4.3.1.3 Odškodnina

Dostikrat se zgodi, da nepremičnine ni mogoče vrniti v last oz. posest. V takih primerih upravičenci dobijo nadomestilo v obliki odškodnine in sicer z vzpostavitvijo lastninskega deleža na pravni osebi ali v delnicah, ki jih ima v lasti RS. Na željo upravičenca se lahko izdajo tudi obveznice Slovenskega odškodninskega sklada.

Upravičencu, ki je po kriteriju socialnega varstva oseba slabšega premoženjskega stanja, se izplača odškodnina v denarju do višine 24 povprečnih mesečnih neto plač.

4.4. Uveljavljanje pravic denacionalizacije

4.4.1 Državni organi ki sodelujejo v postopku denacionalizacije

Zakon določa organe, ki na prvi stopnji odločajo o premoženju ki je predmet denacionalizacije. Kljub temu pa so predvidene tudi posebne strokovne komisije, kot pomoč upravnim organom. Komisije ustanovijo izvršni svet občinskih skupščin in jim določijo 5 članov. Pristojnost komisije je predvsem ugotovitveni postopek in sestava poročila o ugotovljenem dejanskem in pravnem stanju zadeve v postopku denacionalizacije. Le o zahtevah za vrnitev za premoženje, ki je prešlo v državno last na podlagi pravnega posla, sklenjenega zaradi grožnje, sile ali zvihače državnega organa oz. predstavnika oblasti, bi v tem primeru odločalo sodišče v nepravdnem postopku.

Odločbe organa prve stopnje o zahtevi mora biti izdana in vročena upravičencu najpozneje v enem letu po vložitvi pravilno sestavljene zahteve. V primeru da gre za skrajšani postopek pa v šestdesetih dneh. Potek rokov nima škodljivih posledic za stranke (upravičence in zavezance) v postopku, saj gre zgolj za instruktivne roke.

➤ Organi ki odločajo o zahtevah na prvi stopnji:

NEKOČ:

- ↳ občinski upravni organ pristojen za kmetijstvo
- ↳ občinski upravni organ pristojen za gospodarstvo
- ↳ občinski upravni organ pristojen za stanovanjske in komunalne zadeve

- ↪ Ministrstvo za finance o denacionalizaciji premoženja bank, zavarovalnic in drugih finančnih organizacij
- ↪ Ministrstvo za kulturo

DANES:

- ↪ Upravne enote
- ↪ Ministrstvo, pristojno za finance, o denacionalizaciji premoženja bank, zavarovalnic in drugih finančnih organizacij
- ↪ Ministrstvo za kulturo
- ↪ Ministrstvo, pristojno za okolje in prostor

➤ Organi ki odločajo o pritožbah:

NEKOČ:

- ↪ Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano odloča o pritožbah na odločbe ki jih izda občinski upravni organ pristojen za kmetijstvo,
- ↪ Ministrstvo za gospodarske dejavnosti odloča zoper odločbe ki jih izda občinski upravni organ pristojen za gospodarstvo
- ↪ Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora zoper odločbe ki jih izda občinski upravni organ pristojen za stanovanjske in komunalne zadeve

DANES:

- ↪ Upravne enote
- ↪ Ministrstvo, pristojno za finance, o denacionalizaciji premoženja bank, zavarovalnic in drugih finančnih organizacij
- ↪ Ministrstvo za kulturo
- ↪ Ministrstvo, pristojno za okolje in prostor

➤ Odločbe o denacionalizaciji izvršujejo:

- ↪ redna sodišča, v primeru vrnitve nepremičnine ali vzpostavitve lastninske pravice na drugi nepremičnini
- ↪ Sklad za razvoj, kadar se vzpostavlja lastninski delež na podjetju ali odškodnina v delnicah
- ↪ Slovenski odškodninski sklad, če gre za odškodnino v obveznicah
- ↪ Ministrstvo za finance v primeru denarne odškodnine

4.4.2 Sodelujoči v postopku denacionalizacije

Stranke v postopku denacionalizacije so na eni strani upravičenci oz. njihovi pravni nasledniki katerim se premoženje vrača in zavezanci oz. pravna ali fizična oseba, ki premoženje vrača. V primeru, da stranka nima stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, mora imenovati pooblaščenca s prebivališčem oz. sedežem v Republiki Sloveniji, ki bo zastopal interes svoje stranke pri vseh dejanjih v postopku.

4.4.3. Zahteva

Postopek denacionalizacije se začne, ko upravičenec oz. njegov pravni naslednik vložita zahtevo pri upravnem organu. Ni pa nujno, da postopke vedno sproži upravičenec. Lahko se začne na podlagi zahteve zavezanca, ki želi urediti svoj pravni interes. Največkrat ob prodaji podjetja, dokapitalizaciji ali tujih vlaganjih. Lahko pa postopek sproži tudi upravni organ zaradi različnih pravnih interesov. V tem primeru mora najprej zaslišati upravičenca do denacionalizacije in pridobiti njegovo dovoljenje. Brez njegovega dovoljenja, postopka denacionalizacije ne bo mogoče izvesti.

Zahteva za denacionalizacijo mora vsebovati zahtevek v obliki vrnitve, potrdilo o vpisu upravičenca v evidenco o državljanstvu, če gre za nepremičnino tudi zemljiškoknjižni izpisek z vsemi vpisi in izbrisi od 15.5.1945 dalje in **zemljiškokatastrske podatke** o legi, površini in vrsti rabe parcel po stanju v času podržavljenja.

Če upravičenec ni vpisan v evidenco o državljanstvu, občinski organ na zahtevo sodišča izda posebno ugotovitveno odločbo o državljanstvu upravičenca. Že samo ime pove, da se s tem postopkom ugotavlja državljanstvo upravičenca na dan podržavljenja njegovega premoženja.

V primeru da upravičenec zahtevi za denacionalizacijo ne bo mogel priložiti vse potrebne dokumentacije, bo organ prve stopnje od zavezanca zahteval dokazilo o verjetnosti obstoja pravice (str. 50). Zahteva je morala biti vložena najkasneje v 18 mesecih po sprejemu zakona o denacionalizaciji. 18. mesečni rok pa ni velja samo za popolne vloge. Tudi nepopolne vloge veljajo za pravočasno oddane, četudi niso bile izpopolnjene do konca 18. mesečnega roka. Važno da so bile vloge popolne do roka , ki jim ga je naknadno določil upravni organ. Zahtevi

sledi poseben ugotovitveni postopek komisije, ki ugotavlja dejstva in okoliščine pomembne za odločanje o zahtevi. Komisija pripravi poročilo, ga vroči strankam, te pa imajo po prejemu poročila 15. dni časa da predlagajo njegove spremembe oz. dopolnitve. Ker bodo v poročilih že podane pripombe obeh strank, bom mogoče sporna vprašanja rešiti hitreje, s čimer bo postopek krajši.

4.4.3.1 Izdaja zemljiško-katastrskih podatkov

Z oddajo vloge o izdaji zemljiško-katastrskih podatkov na pristojen upravni organ, je upravičenec sprožil postopek poizvedovanja stanja parcel v času podržavljenja. Za obrazec za oddajo vloge je bilo najbolj priporočljivo uporabiti podatke iz uradnega glasila o podržavljenju in zemljiške knjige ali še bolje, podatke iz listine o podržavljenju. V kolikor stranka ni uspela predložiti ustrezne dokumentacije, je morala na kak drug način dokazovati za katero nepremičnino želi podatke.

Dokazilo o stanju parcel v času podržavljenja je moralo biti priloženo vlogi za denacionalizacijo in je vsebovalo sledeče podatke:

- ↳ ime občine
- ↳ ime katastrske občine
- ↳ številko parcele
- ↳ zahtevani datum na katerega se podatki nanašajo

Kaj kmalu je postalo jasno, da bo sestava popolne vloge za denacionalizacijo z vsemi potrebnimi prilogami zahtevala veliko truda, strokovnega znanja in obilico potrpljenja.

4.4.4. Odločba

Prvostopenjski organ odloča o premoženju ki se vrača, njegovi obliki, obsegu, o upravičencih, o zavezancih ter določa roke za izpolnitev določbe. Ko odločba o denacionalizaciji postane pravnomočna, se po uradni dolžnosti izvedejo spremembe zemljiškknjižnega stanja. Odredbo o spremembah zemljiškknjižnega stanja se doda odločbi o denacionalizaciji, nato

se pa vse skupaj pošlje zemljiški knjigi. Odločba je podlaga za zemljiškoknjižni vpis. Zemljišče mora biti označeno z/s:

- ↪ podatki iz zemljiške knjige
- ↪ parcelno številko
- ↪ površina
- ↪ vrsta rabe

Odločba se praviloma glasi na upravičenca – prvotnega lastnika podržavljenega premoženja. V primeru, da upravičenec ni bil vpisan v evidenco državljanov, se odločba glasi na osebo, ki je bila upravičenec do denacionalizacije. Če je upravičenec umrl ali je razglašen za mrtvega se da denacionalizirano premoženje v upravljanje skrbniku. Skrbnik je lahko pravni naslednik upravičenca, če tega ni, zakon uvaja inštitucijo skrbnika za take primere, ki začasno prevzame premoženje v upravljanje.

Organ prve stopnje lahko izda tudi začasno odredbo o prepovedi razpolaganja z nepremičninami. S tem zavaruje zahteve za denacionalizacijo, hkrati pa preprečuje, da bi se zavezanec na kakršen koli način poizkušal izogniti vrnitvi premoženja.

4.5. Druga odškodninska razmerja

Nekateri upravičenci, katerih premoženje je prešlo v državno last na podlagi pravnega posla, sklenjenga zaradi grožnje, sile ali zvijače državnega organa oz. predstavnika oblasti (5. člen ZDEN), so v preteklosti že dobili odškodnino za nacionalizirano premoženje. V primeru da, vrednost odškodnine ni presegala 30% dejanske vrednostipodržavljenega premoženja, se ta odškodnina v postopku denacionlaizacije ne upošteva. Če pa je vrednost odškodnine presegla 30% vrednosti podržavljenega premoženja, potem se je ta odškodnina upoštevala v celoti. Kot že rečeno, se pri odločanju o odškodnini ne upošteva izgubljeni dobiček, prav tako pa tudi ne odškodnina zaradi slabega vzdrževanja nepremičnin v času podržavljenja do uveljavitve ZDEN. Zavezanec, oseba ki vrača nepremičnine, je pravna oseba. Te osebe so lahko to denacionalizirano premoženje pridobile z odplačanimi pravnimi posli. V takem primeru zakon

narekuje, da se upravičencu premoženje vrne, zavezancu pa pripada odškodnina v obliki obveznic Slovenskega odškodninskega sklada. Isto pa ne velja za premičnine!

4.6. Navodilo za poslovanje v zvezi z zahtevami za denacionalizacijo

V 85. členu zakona o denacionalizaciji je zapisano, da lahko minister za pravosodje in upravo predpiše metodološka navodila za postopanje v odškodninskih postopkih. Tako so bila 24. decembra 1991 v uradnem listu RS, št. 32-1337/91, podana NAVODILA ZA POSLOVANJE V ZVEZI Z ZAHTEVAMI ZA DENACIONALIZACIJO. To so navodila upravnim organom, ki bodo na prvi stopnji urejali zahteve o denacionalizaciji. Navodila sestavlja 41. členov ki vsebujejo usmeritve dela glede na:

- ↳ Zahteve za denacionalizacijo: Določa kdo pri pravnem organu določi osebo, ki bo sprejemala vloge povezana z denacionalizacijo. Podaja usmeritve glede evidentiranja, označevanja in pošiljanja vlog predstojnikom upravnih organov. Določa najmanj višjo strokovno izobrazbo VI/1 pravne oz. upravne smeri strokovnega delavca ali člana komisije.
- ↳ Pristojnost: Navaja stvarno in krajevno pristojnost upravnega organa za reševanje zahteve. V primeru da je hkrati krajevno pristojnih dvoje ali več upravnih organov, je pristojen tisti organ, ki je prvi uvedel postopek.
- ↳ Ravnanje z zahtevami na prvi stopnji: Navodila za preverjanje popolnosti vlog in prilog. Kako ravnati v primeru da vloga ni popolna, določanje rokov za odpravljanje pomanjkljivosti
- ↳ Ravnanje v posebnem ugotovitvenem postopku: Navodila za pripravo poročila o ugotovljenem pravnem in dejanskem stanju po končanem posebnem ugotovitvenem postopku, ki se izvede v skladu z določbami 142. in 143. člena ZUP.
- ↳ Poravnava: strokovni delavec mora opozoriti upravičence in zavezance o možnosti poravnave o premoženju. Poravnava mora biti vedno jasna vsem udeležencem in ne sme biti v nasprotju z zakonom.
- ↳ Skrajšani postopek: določa pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, da lahko upravni organ sproži skrajšan postopek

- ↪ Začasne odredbe: določa kdaj in kako lahko organ prve stopnje z izdajo različnih sklepov zavaruje zahtevo za denacionalizacijo.
- ↪ Odločba o denacionalizaciji: podaja različne možnosti izdaje odločb(navada, delna, dopolnilna, začasna) in njihovo vsebinsko sestavo.
- ↪ Pritožba: kdo je pristojen za reševanje pritožb in katerih zakonskih podlag se je potrebno držati.
- ↪ Končne določbe: upravni organi prve stopnje pričnejo z izvajanjem zakona o denacionalizaciji takoj. Organi rešujejo zahteve po vrstnem redu njihove vložitve.

5 VLOGA GEODETA

Na prvi pogled ne izgleda, da bi geodet v postopku denacionalizacije, lahko imel kako vidnejšo vlogo. Ob podrobnejšem pregledu postopkov denacionalizacije, pa kaj hitro ugotovimo, da bi bilo vračanje nacionaliziranega premoženja, brez geodetov praktično nemogoče. Vloga geodeta v denacionalizacijskem postopku sestoji iz:

- ↳ postopka izdelave identifikacijskega potrdila in določitve kaj se da vrniti v naravi
- ↳ postopka na terenu – mejna obravnava in parcelacija
- ↳ izdelava elaborata in oddaja na GU

Geodet je tisti, ki ugotavlja identifikacijo starih parcel in ugotavlja trenutno stanje. Zato mora pred vsakim denacionalizacijskim postopkom pripraviti identifikacijsko potrdilo v katerem je numerično in grafično prikazano stanje na dan podržavljenja in trenutno veljavno stanje. Če geodet ugotovi, da je možno vrniti celotno parcelo v naravi, nadaljnje geodetske meritve niso potrebne. Če pa upravičenec dobi nazaj samo del parcel(-e) se naprej uredi meja, nato pa sledi parcelacija. Identifikacijska potrdila proti plačilu izdelujejo pooblaščenca privatna geodetska podjetja. V primeru, da izdelave potrdila ni mogoče zagotoviti preko pooblaščenca, lahko izdelavo potrdila opravi strokovno usposobljen delavec območne geodetske uprave. Velja opozoriti, da je izraz »identifikacijsko potrdilo«, ki je sedaj v uporabi, nekoliko zavajajoč. Saj strankam in upravnim enotam daje zavajajoč občutek, da je tako potrdilo absolutno veljavno dejstvo. To seveda ne drži in stranke lahko ugovarjajo na vsako tako strokovno mnenje, zahtevajo dodatne obrazložitve ali pa trditve spodbijajo z mnenjem drugega izvedenca. Identifikacijo lahko izvede tudi strokovnjak pri geodetski upravni službi, po naročilu kot geodetsko neupravno storitev. Se pa ob temu avtomatsko sproži vprašanje smisla, da bi državna uprava poleg svojih nalog, opravljanje še naloge komercialnega značaja, ki nimajo veze z vodenjem geodetskih evidenc.

Po izdelavi identifikacijskega potrdila sledi postopek na terenu. Vendar le takrat, kadar je trenutno veljavno stanje, drugačno od tistega na dan podržavljenja. Tako je potrebna najprej potrebna mejna obravnava, nato pa sledi še parcelacija. V primeru, da ostanejo parcele

nespremenjene(št. parcele, obseg, oblika), je za postopek denacionalizacije dovolj le izdelava identifikacijskega potrdila. V tem primeru, se stranki vrne premoženje v naravi, vendar pa denacionalizacijski organ ne uredi meje v naravi. Denacionalizacijski upravičenec lahko na lastne stroške pri ustreznem geodetskem podjetju naroči postopek ureditve meje.

Zakon o denacionalizaciji narekuje, da se podržavljeno premoženje praviloma vrača v naravi, vendar le v primerih, ko niso podane kake druge zakonske ovire, ki bi to preprečevale in urejale drugače. V praksi se je izkazalo vračanje zemljišč, katerih podatki so ostali nespremenjeni, za manj problematično. Je pa vračanje zemljišč, pri katerih sta se obseg in oblika spremenila, lahko prava nočna mora za upravičence, zavezance ter navsezadnje tudi za delavce upravnega organa.

5.1 Vračanje zemljišč

V odločbi o denacionalizaciji se navedejo isti podatki o zemljišču iz časa podržavljenja, če se lega in oblika zemljišča ni spremenila. Podatki se prepisejo iz akta o podržavljenju oz. iz uradnih evidenc tistega časa. Kot spremembe se ne štejejo spremembe katastrskih kultur in razredov. Z vpisom pravnomočne denacionalizacijske odločbe v zemljiško knjigo in zemljiški kataster je denacionalizacija izvršena, s tem pa se tudi vzpostavi stanje pred podržavljenjem. Zahteve upravičencev in pravnih naslednikov so, da se jim v naravi pokažejo in zamejničijo posestne meje vrnjenega zemljišča. Po pravnomočni odločbi je to vsekakor njihova pravica in možnost, vendar stroške nosijo stranke same. Ustrezna geodetska služba lahko v imenu upravičenca sproži postopek prenosa posestne meje v naravo, po podatkih katastra. Seveda tudi tukaj lahko pride do spora z mejaši glede poteka mej. V primeru, da se ne morejo dogovoriti glede poteka mej, se meja ureja na sodišču.

Vse lepo in prav, dokler so podatki o zemljiščih iz časa nacionalizacije ostali nespremenjeni. Se pa postopek vračanja podržavljenega premoženja močno zakomplicira, ko so podatki o zemljišču spremenjeni - predvsem obseg in lega zemljišča ter parcelna številka. Glavna razloga da prihaja do sprememb o zemljiščih sta:

- ↳ Združevanje ali razdruževanje zemljišč z različnimi geodetskimi postopki za namen drugačne uporabe
- ↳ Na delih zemljišč so lahko zgrajeni razni objekti trajnega značaja, ki jih iz takšnih ali drugačnih razlogov ni mogoče vrniti

V takih primerih je potrebno naprej ugotoviti, kolikšen del zemljišča je sploh možno vrniti v naravi. Nato pa je potrebno zemljišču, ki se vrača, določiti še ustrezne podatke, da bo mogoč vpis **zemljiško knjigo**. Vse te podatke, pa je možno pridobiti le z izvedbo ustreznih geodetskih meritev, največkrat s parcelacijo zemljišča.

5.2. Izdelava identifikacijskih potrdil

V večini primerov reševanja zahtev za denacionalizacijo, pristojni službe upravnih enot, potrebujejo tako imenovana identifikacijska potrdila. Identifikacija služi za:

- ↳ ugotovitev dejstev, lege odvzetih parcel glede na trenutno veljavno stanje
- ↳ ugotovitev lastniških pravic za zemljišča ki se vračajo. Ta služi kot podlaga za odločanje ali se bo zemljišče vračalo v naravi ali bo zanj plačana odškodnina

Geodetska uprava je že pri pripravi zakona o denacionalizaciji zavedala problematike vračanja premoženja in tako s 55. členom ZDEN podala jasno navodila glede sestave komisije, ki odločajo o vračanju nepremičnin. Tako mora biti v komisijah, , tudi en član izvedenec s področja geodezije. Pri vodenju in pripravi odločbe so lahko izvedenci tudi zunanji sodelavci, v primeru, da komisija nima ustreznega strokovnjaka.

Dostikrat se pri izdelavi identifikacijskega potrdila zgodi, da nekdanja podržavljena parcela prekriva samo del sedanje parcele ali več parcel. Takrat je potrebno napisati, kolikšen je ta del površine, da je to približna površina in da podatki niso uradno veljavni. To pa zato, ker so površine izračunane grafično po zarisu identifikacije nekdanje parcele v sedaj veljavnem zemljiško katastrskem načrtu.

Identifikacijsko potrdilo mora za posamezno parcelo vsebovati:

- ↪ občino
- ↪ ime katastrske občine
- ↪ št. posestnega lista
- ↪ zemljiškoknjižni vložek
- ↪ vrsta rabe
- ↪ površina
- ↪ datum ali letnica stanja podatkov v zemljiškem podatku

5.3. Grafična obdelava

Za vsak izbran primer denacionalizacijskega postopka je potrebno pridobiti kopijo katastrskega načrta iz časa poddržavljenja. Izris zemljišč mora vsebovati le uradno evidentirano stanje na dan poddržavljenja brez kasnejših sprememb. Zato je potrebno na načrtu stare izmere prikazati staro stanje in sicer tako, da izločimo vse spremembe ki so nastale kasneje. Pred izdelavo identifikacijskega poročila, je potrebno ugotoviti prekrivanje med trenutno veljavnim katastrskim načrtom DKN in katastrskim načrtom iz časa poddržavljenja. Tu pa nastopi težava, saj je sedanji katastrski načrti v digitalni obliki, stari katastrski načrti pa v analogni obliki. Zato je potrebno stare načrte pretvoriti v digitalno obliko. To lahko naredimo s skenerjem ali z digitalizatorjem. Pri skeniranju dobimo rastrsko sliko, pri uporabi digitalizatorja pa dobimo vektorsko sliko. Lastnosti skenerja določimo s skeniranjem kalibrirane mreže. Pri pretvarjanju v digitalno obliko, je potrebno imeti v mislih, da gre to za stare dokumente, ki so v večini primerov narisani na papir. Ta pa ne drži svoje konstantne velikosti, ampak se glede na vlago širi ali krči. Skrček je razlika med teoretično velikostjo papirja in dejansko velikostjo papirja, ter lahko znaša do tudi do 3% originalne velikosti. Tako so vsi katastrski načrti obremenjeni s skrčkom papirja, ki je lahko različen v dolžini in širini.

Tako se nam ponudi vprašanje, ali je potrebno skrčke sploh upoštevati? Vendarle so to le minimalne spremembe, ki jih največkrat s prostim očesom sploh ne zaznamo.. To je sicer res, je pa tudi res, da je večina teh načrtov risanih v merilu 1:2880. Kar pomeni, da 1 mm na karti, predstavlja 2880 mm (slabe 3 m) v naravi. In če se nam papir skrči že samo za 0.5 mm, pomeni to avtomatski premik meje v naravi za slab meter in pol kar je v geodetski stroki ogromno. Tako je nujno, **še posebej pa pri velikih parcelah**, da pri vsakemu skeniranemu

načrtu upoštevati deformacijo oz. skrček listov. Če se le da, poizkušamo obravnavati in vklopiti celotni skeniran dokument, ker skrček ni enakomerno porazdeljen po celotnem listu. **Ker na DKN načrtu ne vidimo kolikšen je bil skrček ob digitalizaciji, je priporočljivo pri prenosu v naravo imeti originalni grafični načrt. (Primer tabele skrčkov. PIC:1317)**

Če želimo upoštevati skrček, moramo na skeniran dokument nanesti decimetrsko mrežo. Ta nam služi kot osnova za upoštevanje popravkov skrčka. Decimetrsko mrežo je na posebni tanki prosojni foliji in jo pri skeniranju položimo pod grafični načrt. Tako se mreža prenese direktno na skeniran dokument. Po uspešno opravljeni digitalizaciji, sledi vektorizacija. To pa zato, ker skeniranega dokumenta ne moremo uporabiti pri vklopu v DKN, ker je to dejansko slikovni dokument. Zato je potrebna ekranska vektorizacija, kjer zajamemo le parcele in posamezne parcelne dele. Tako vsaka točka dobi lokalne x,y koordinate. Z vklopom v DKN te iste točke dobijo G.K. koordinate, ki jih nato prenašamo v naravo.

Z uporabo digitalizatorja pa se izognemo fazi skeniranja. Načrt postavimo na digitalizator in nato direktno zajemamo mejne točke. Digitalizator je priklopljen na računalnik in tako z vsakim »klikom« na točko takoj pridobimo lokalne koordinate. Po opravljeni vektorizaciji je potrebna še geometrijska in topološka kontrola pravilnosti. Pri geometrijski kontroli preverjamo usklajenost vektorske slike z rastrsko(skenogramom), ter pravilnost vektorskih povezav. Topološko se preverja viseča vozlišča, zaprtost poligonov, dvojnost parcelnih števil poligonov in nedefiniranost

Vklop v obstoječi ZK je najbolj pomemben in zahteven. Staro mapno kopijo, ki smo jo digitalizirali, s pomočjo papirčkove metode vklopimo v digitalni katastrski načrt (DKN). Tam kjer je bila že narejena nova izmera, imajo točke v DKN-ju podane G.K. koordinate. So pa območja, kjer izmera še ni bila narejena in točke nimajo podanih koordinat in vklop v DKN na podlagi koordinat ni mogoč. V takem primeru je nujno, da določimo G.K. koordinate točkam v naravi - meje, potek cest, stari mejniki, objekti,...itn., na podlagi katerih bomo obstoječe stanje vklopili v staro mapno kopijo oz. v originalne katastrske načrte.

5.4. Terensko delo

Dostikrat prihaja do nesoglasja med lastniki glede poteka mej med parcelami, saj marsikateri laik misli, da lahko z mapno kopijo v roki in ogledom v naravi, določi potek meje. Prenos parcelnih mej v naravo po podatkih ZK je tehnično strokovno in zapleteno delo. Še zlasti tam, kjer imamo samo grafične podatke in je umestitev v obstoječi ZK še toliko težja. Pogosto je že sam natančen prenos meje v naravo po stanju iz časa nacionalizacije zaradi sprememb situacije v naravi težko izvedljiv. Zato je nujno, da to opravi usposobljen strokovnjak geodetske stroke. Pa tudi potem, ko geodet v naravi pokaže potek predlagane meje, ni nujno, da se z njo lastniki in vsi mejaši strinjajo. Strinjanje z mejo stranke izrazijo s podpisom zapisnika, ki ga geodet vodi na terenu. Stranke lahko svoj podpis oz. strinjanje z mejo tudi odmaknejo, vse do izdaje odločbe na I. stopnji. Zapisnik pa služi kot priloga elaboratu, ki ga geodet s pisnim pooblastilom lastnika odda na GU, kjer preverijo njegovo pravilnost. V primeru da napak ni, sledi odločba, ki postane pravnomočna po pretečenih štirinajstih dnevih, če se nanjo ni nihče pritožil.

5.4.1. Priprava na teren

Pred uradnim postopkom na terenu, kamor so vabljeni vsi lastniki parcel, je potrebna predpriprava na terenu. Za predhodne meritve ni potrebno vabljenje lastnikov, ker to ni uradni postopek, vendar le priprav nanj. S predhodnimi meritvami določimo zanesljivost in natančnost katastrskih načrtov in določimo toleranco odstopanja. Za uspešno ureditev meje med lastniki, je nujno, da se geodet ustrezno strokovno pripravi, da bo na uradnem postopku znal strankam pokazati in razložiti, kakšna je natančnost in zanesljivost podatkov zemljiškega katastra. Položajno natančnost geodet ugotavlja glede na:

- ↳ podatke iz predhodno opravljenih meritev
- ↳ primerjavo zemljiško katastrskih točk v G.K. koordinatnem sistemu, ki so bile izračunane iz prehodnih neposrednih meritev
- ↳ podlagi primerjave dejanskih točk oz. mej v naravi, s katastrskimi načrti oz. evidenčnimi mapami – če se le da z originalnimi mapnimi kopijami in ne DKN

Najprej parcelo lociramo v naravi. Nato poiščemo poligonske točke s koordinatami v državnem G.K. koordinatnem sistemu. Potrebujemo najmanj eno točko s koordinatami (x,y)

in **dve** smeri na točke s poznanimi koordinatami (x,y). Idealno pa je, da imamo vsaj dve poznani točki, za kontrolo pa še dve do tri točke geodetske mreže. Največkrat za kontrolo vzamemo cerkveni turen, anteno, dimnik ipd. Od tu mrežo pripeljemo do zemljišča, ki je v postopku vračanja, urejanja mej, parcelacije...ipd.. Za lažje iskanje točk, si na GU pridobimo podatke o lokaciji poligonskih točk in njihovo topografijo. Na topografiji je natančnejša skica položaja točke, zraven pa so še odmerjene dolžine od bližnjih objektov, jaškov, robnikov, drogov in drugih trajnih objektov. S frontami točko najdemo lažje, hkrati pa izvedemo grobo kontrolo, če je točka ostala nepremaknjena. Mrežo **oz. izmeritvene geodetske točke** pripeljemo do željenega zemljišča, tam postavimo poljubno št. stojišč, s katerih bomo na uradnem postopku zakoličevali trajna mejna znamenja – mejnike. Zaželeno je, da naredimo tudi posnetek okolice, kjer poizkušamo zajeti vse pomembnejše stvari, ki bi nam lahko kasneje pomagale pri vklopu ter določevanju natančnosti in zanesljivosti katastrskih podatkov. Tukaj so predvsem mišljene meje mejniki (tam kjer so), vogali objektov, ceste, ježe, poti...., Ne osredotočimo se samo na obravnavano parcelo, temveč je potrebno zajeti tudi sosednje parcele. **Od merila originalnega načrta je odvisno kolikšno območje bomo zajeli. Pri večjih merilih(1:1000) zadostuje že nekaj vogalov in tromej. Pri manjših merilih(1:2880) je območje za vklop lahko v radiusu 100-200m, v gozdu pa lahko še več.** Priporočljivo je vodenje terenske skice. V pisari na podlagi podatkov **geodetske priprave** naredimo vklop parcele **v katastrski načrt in izračun koordinat predpisanih zemljiškokatastrskih točk**

5.4.2. Vodenje uradnega postopka na terenu

5.4.2.1. Mejna Obravnava

Po **uspešni pripravi na terenu in v pisarni**, sledi preverjanje lastništev na zemljiški knjigi, nato pa vabljenje strank na postopek mejne obravnave. Največkrat so stranke v postopku lastniki zemljišč in pridobitelji, lahko so pa tudi njihovi pooblaščen pravniki zastopniki, skrbniki oz. imetnik pravic na tej parceli. V primeru, da se ena izmed strank ne more udeležiti postopka na terenu, lahko pooblasti neko drugo osebo ali podjetje, ki pa se mora izkazati s pisnim pooblastilom. Vabljen je lastnik zemljišča, ki bo urejal mejo in vsi mejaši, katerih parcela se v vsaj eni točki dotika meje, ki se bo na novo urejala. Vsi udeleženci morajo biti vabljeni vsaj 8 dni pred postopkom. Največkrat so vabljeni s pisno pošto vpisano v poštno knjigo. Na ta

način najlažje dokazujemo pravilno vabljenje lastnikov v primerih, če se lastniki oz. njihovi pravni zastopniki ne udeležijo postopka na terenu. **Da je postopek na terenu mogoč, mora na obravnavo priti vsaj ena izmed vabljenih strank. To ni nujno lastnik zemljišča katerega meje se urejajo. Geodet na terenu pokaže predlagano mejo ob upoštevanju zanesljivosti in natančnosti podatkov zemljiškega katastra. Znotraj ocenjene natančnosti je tudi možno dogovarjanje o poteku meje med lastniki parcel. Na primer, če geodet oceni natančnost 12 cm pomeni, da se mejaši lahko dogovorijo o postavitvi mejne točke znotraj kroga s polmerom 6 cm.** Na terenu geodet vodi zapisnik, v katerem so vpisani bistveni podatki o poteku postopka, skica in mnenja oz. izjave lastnikov. Vsem prisotnim je zapisnik prebran in svoje strinjanje z zapisnikom potrdijo s podpisom. Podpis zapisnika pa ne pomeni tudi strinjanje z novo ureditvijo meje. Stranka lahko v zapisniku podpiše le svojo prisotnost na terenu, strinjanje z mejo pa ne. Strinjanje z urejeno mejo lahko stranka prekličejo kadarkoli do izdaje odločbe na prvi stopnji. Zapisnik je sestavni del elaborata ureditve meje.

Podatki v zapisnika so:

- ↪ osnovni podatki o geodetskem podjetju
- ↪ ime, priimek in št. geodetske izkaznice geodeta
- ↪ kraj in datum začetka obravnave
- ↪ vabljeni in prisotni udeleženci
- ↪ **potek postopka**
- ↪ **različna mnenja**
- ↪ **podpis udeleženca in datum**
- ↪ opis urejenih meja
- ↪ podpis geodeta ki je vodil postopek na terenu

Udeleženci se lahko strinjajo s celotno mejo, z delom meje ali pa se z njo ne strinjajo. Njihovo (ne)strinjanje se zavede v zapisniku. V primeru, da stranka v postopku ne soglaša z mejo, ki jo na terenu pokaže geodet, se od nje zahteva, da pokaže mejo, ki jo sama smatra za pravilno. Pokazano mejo geodet zavede v zapisniku in jo prikaže v načrtu. To služi za kasnejšo ustno obravnavo na GU. Če tudi na ustni obravnavi ni dosežen dogovor glede poteka meje, GU od stranke (ki se ne strinja z mejo) zahteva, da v 30. dneh prinese dokazilo iz sodišča o sprožitvi

postopka sodne določitve meje. V primeru, da stranka ne želi pokazati kje naj bi po njenem potekala meja, se smatra, da se strinja z mejo, ki jo je pokazal geodet na terenu. **Oddaja elaborata mejne obravnave skupaj z vlogo lastnika na upravni organ pomeni začetek upravnega postopka ureditve meje in posledično izdajo odločbe o dokončni ureditvi meje.**

Za mejo uporabljamo dva izraza:

- ↳ Pokazana meja: to je meja ki jo pokaže stranka. Ni nujno v okviru natančnosti podatkov zemljiškega katastra
- ↳ Predlagana meja: pokaže jo geodet. Je v okviru podatkov zemljiškega katastra in v okviru ocenjene natančnosti podatkov

5.4.2.2. Parcelacija

Parcelacija je postopek združitve ali delitve parcel. Lahko je tudi oboje hkrati. Se pravi, da se parcele združi, nato pa se jih na novo deli – parcelira. Parcelacija se izvede na željo lastnika zemljišča. Pred delitvijo parcele, mora biti urejen del meje, katere se bo dotikala novo nastala meja, ki nastane s parcelacijo. **V primeru, da meje niso dokončne, je najprej potreben postopek ureditve meje. Postopek parcelacije pa je lahko izpeljan istega dne takoj po ureditvi meje, ker smatramo, da so meje dokončne, pa čeprav odločbe o ureditvi meje še niso bile izdane.**

Sam postopek je sestavljen iz tehničnega in upravnega dela. Tehnični del postopka na terenu opravi ustrezno geodetsko podjetje z dovoljenjem za opravljanje geodetskih del. Konec tehničnega dela postopka pomeni izdelava elaborata ureditve meje in parcelacije, ki služi kot strokovna podlaga za sprožitev upravnega dela postopka na geodetski upravi. Zahtevo za postopek parcelacije morajo podpisati vsi zemljiškoknjižni lastniki tangirane parcele ki se parcelira. Zahtevo za ureditev meje v upravnem postopku pa lahko podpiše samo eden od solastnikov.

Mnogokrat, je potrebno pred samim postopkom parcelacije, določiti funkcionalno zemljišče k objektu, ki ne bo predmet vračanja upravičencu. Funkcionalno zemljišče določa pristojen upravni organ na podlagi vloge lastnika oz. uporabnika objekta. V primeru, da zavezanec

odklanja sodelovanje, mora denacionalizacijski organ k sodelovanju povabiti sodnega izvedenca, ki bo določil funkcionalno zemljišče.

Pred izdajo odločbe o denacionalizaciji, je parcelacija možna le v primeru, da se z njo strinja zavezanec. V tem primeru parcelacijo izvede in izda odločbo pristojna geodetska uprava. Ko je odločba o spremembah katastrskih podatkov pravnomočna in izpeljana v zemljiški knjigi, lahko denacionalizacijski organ izda odločbo o denacionalizaciji. Denacionalizacijski upravičenec ne more sprožiti postopka parcelacije, dokler odločba o denacionalizaciji ni pravnomočna. Lahko pa na svoje stroške izvede parcelacijo le v primeru, da ga pooblastita denacionalizacijski organ in zavezanec.

Proti volji zavezanca, lahko denacionalizacijski organ sproži poseben ugotovitveni postopek v skladu s 65. členom ZDEN in po pravilih zakona o splošnem upravnem postopku. Tako parcelacija postane neizogibna, ter se le-ta tehnično izvede na terenu po predpisih zemljiškega katastra. Postopek vodi denacionalizacijski organ, **ustrezna geodetska služba ali geodetsko podjetje, ki** v postopku sodeluje kot geodetski izvedenec. Delilni načrt postane priloga odločbi o vrnitvi zemljišča v naravi. Obe odločbi hkrati sta potrebni za spremembo v zemljiški knjigi in zemljiškem katastru.

Izvedba parcelacije mora biti opravljena po predpisih za vzdrževanje ZK in predpisanem poteku postopka v 48. členu ZEN. To pomeni, na terenu ugotoviti in zamejčiti obstoječe in novo nastale meje. Nova parcelna številka in površina se določi z odločbo na podlagi že urejenih meja oz. parcelacije.

5.4.3. Izdelava elaborata

Elaborat mora imeti predpisano obliko in vsebovati vse predpisane dele elaborata ter vso potrebno dokumentacijo ki je nastala in bila zbrana tekom postopka. Omogoča nam kronološki pregled celotnega dogajanja postopka. Izdela **ga pooblaščen geodetsko podjetje** za svojo stranko. Z oddajo elaborata na GU lahko lastnik sam prične upravni postopek, največkrat pa lastnik kar s pisnim pooblastilom pooblasti geodetsko podjetje, ki je opravljalo meritve, da v njegovem imenu oddajo elaborat na GU in tako sprožijo postopek. Seveda se

lahko pisno pooblasti tudi druge osebe, podjetja. **Do nedavnega je veljalo, da izdelan elaborat velja pol leta od dneva sklenitve zapisnika.. V tem času je moral biti elaborat skupaj z vlogo oddan na GU, če ne, je bila potrebna izdelava novega elaborata oz. nov postopek. Temu sedaj ni več tako in izdelan elaborat nima več omejitvenega roka. Vsekakor pa je potrebno ponovno preveriti lastništvo parcel oz. pravilnost elaborata.** Vlagatelj zahtevka za upravni postopek lahko na lastno željo prekine postopek na GU.

Elaborat ureditve meje:

- ↪ **pisna dokazila o pravilnem vabljenju lastnikov in mejašev parcel – fotokopija poštne knjige ali povratnice**
- ↪ **terenska skica**
- ↪ zapisnik mejne obravnave
- ↪ seznam geodetskih točk s koordinatami
- ↪ seznam izmerjenih zemljiškokatastrskih točk s koordinatami
- ↪ katastrski načrt s spremembami
- ↪ izračun površin parcel – le v primeru, da so vse meje parcele dokončne
- ↪ pooblastila pooblaščenec

Elaborat parcelacije:

- ↪ načrt novega stanja za izvedbo parcelacije
- ↪ zapisnik parcelacije
- ↪ skica parcelacije
- ↪ seznam geodetskih točk s koordinatami
- ↪ seznam izmerjenih zemljiškokatastrskih točk s koordinatami
- ↪ katastrski načrt s spremembami
- ↪ izračun površin parcel
- ↪ podlaga za parcelacijo (zahtevki lastnika, akt državnega organa ali lokalne skupnosti)

Elaborat ureditve meje in parcelacije sta lahko združena v enoten elaborat!

6. PRIMER VLOGE GEODETA V DENACIONALIZACIJSKEM POSTOPKU NA PRAKTIČNEM PRIMERU

Za lažje razumevanje vloge geodeta v denacionalizacijskem postopku, sem se odločil za prikaz njegove vloge na praktičnem primeru. V prvi vrsti sem se za ta primer odločil zaradi tega, ker sem tudi sam sodeloval v njemu, hkrati pa je ravno idealen zato, ker je v njem zajetih večina nalog in vlog geodeta v postopku denacionalizacije. Tako bom poizkušal čim bolj prikazati, kako se postopki, zakoni in predpisi, zapisani na listu papirja, obnesejo v praksi.

6.1 Kronološki pregled

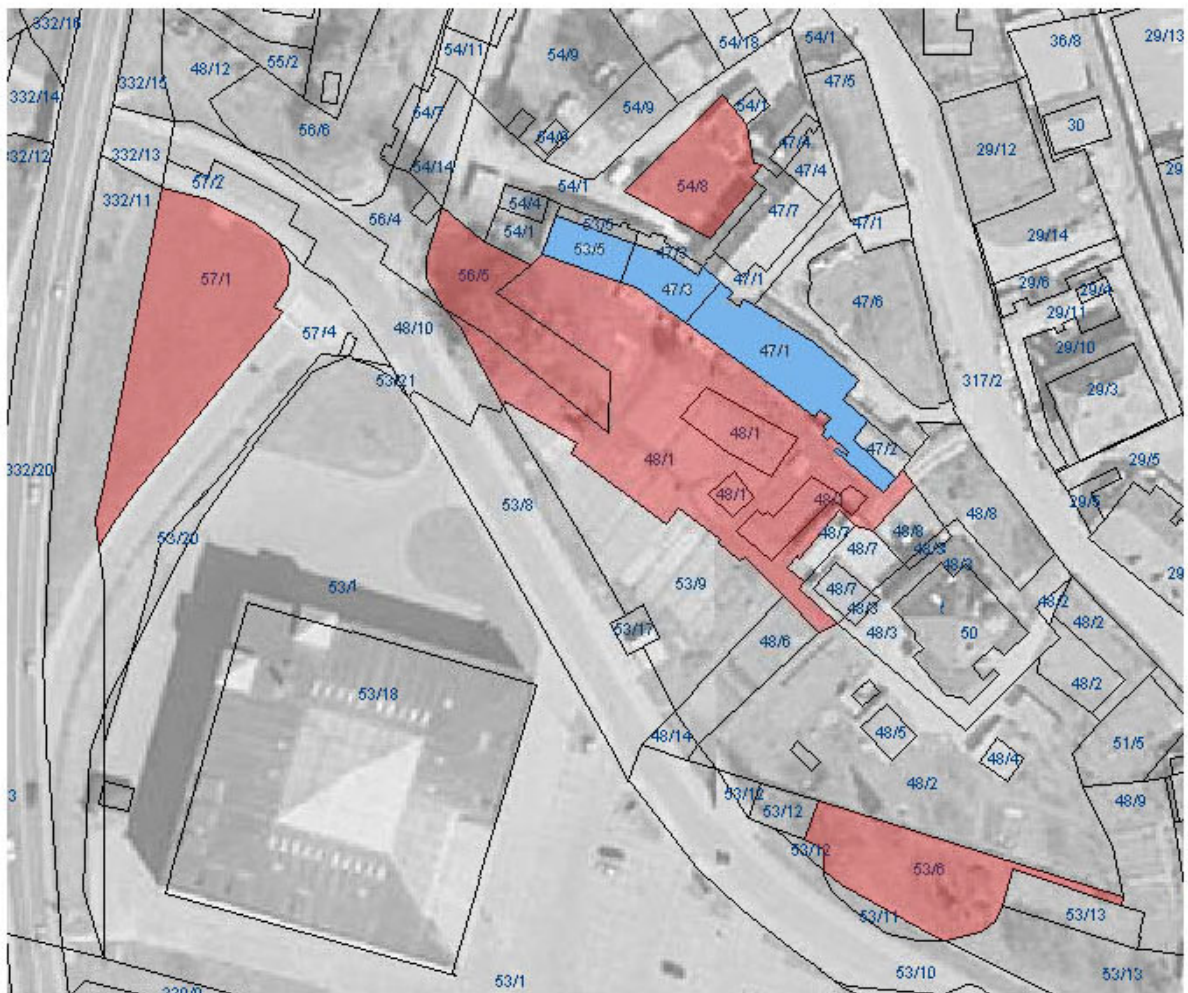
Upravičenec je z zahtevkom na Upravni enoti (v nadaljevanju UE) Ljubljana, sprožil postopek denacionalizacije zemljišča, ki se nahaja v k.o. Medvode. UE je morala pred vračanjem premoženja ugotoviti, kakšno je dejansko stanje v naravi. Če UE nima potrebnega strokovnega znanja, s katerim bi ugotavljala ali presojala dejstva, pomembna v postopku vračanja premoženja, lahko zato določa osebe ali družbe s potrebnim strokovnim znanjem, ki jim obstoječe stanje razjasnijo.

Tako je UE 19.6.2006 izdala sklep (priloga A) v katerem navaja svoje ugotovitve glede dejanskega stanja zemljišč. V petih točkah opredeljuje ugotovitve za posamezne parcele. Tako navaja naslednje ugotovitve:

1. Zemljišče s parcelna št. 53/6 ni pozidano. Zavezanec je dolžan vrniti upravičencu zemljišče, kljub temu, da je želel na njem graditi. Po določbah ZDEN, sama namera o gradnji ne izkazuje oviro za vrnitev zemljišča v naravi.
2. Parcelna št. 56/5 ni pozidana in se zato vrne upravičencu
3. Za parcelno št. 48/1 je bilo ugotovljeno, da se ne bo mogla vrniti v celoti. To zemljišče se dotika objektov na parcelnih št. 53/5, 47/3, 47/1. Ker pa ti objekti potrebujejo

funkcionalno zemljišče, se del parcele 48/1 v pasu 2-3 m od objektov, ne bo vračal v naravi, ampak je zanjo ponujena odškodnina.

- Parcelna št. 54/8 ne predstavlja funkcionalno zemljišče okoliškim zgradbam, kot je navajal zavezanec, zato se tudi to zemljišče vrne upravičencu.
- Parcelna št. 57/1 je se nahaja med cestami. Ker je zemljišče sestavni del ceste, tega zemljišča ni možno vrniti v naravi, ampak bo tudi zanj ponujena odškodnina.

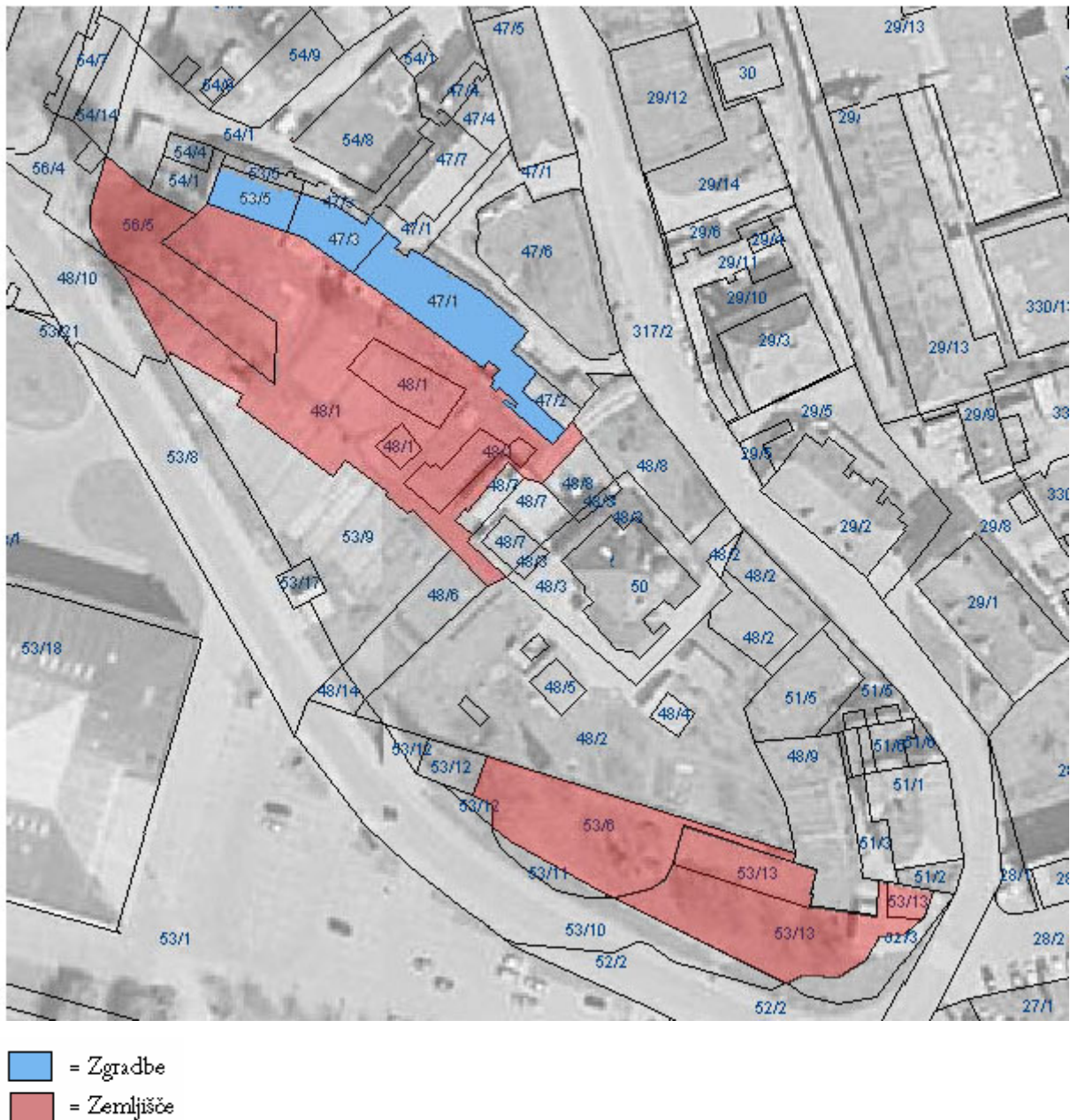
 = Zgradbe
 = Zemljišče

Slika 6.1: Grafični prikaz parcel

Fig. 6.1: Graphic review of land

Ker ni bilo nobenih ugovorov in novih predlogov na sklep o denacionalizaciji zemljišča, je upravna enota smatrala, da se zavezanec kot upravičenec strinjata s sklepom. Noben od njiju ni predlagal izvedenca geodetske stroke, zato je upravna enota sama izbrala izvedenca geodetske stroke. 8.12.2006 je UE izdala nov sklep(priloga B), s katerim določa izbrano podjetje za izvedenca geodetske stroke, mu določa naloge in navaja način poplačila njegovega dela.

1. Upravna enota v zadevi denacionalizacije zemljišč za izvedenca geodetske stroke določi podjetje Geodet inženiring d.o.o.
2. Naloga izvedenca je, da pripravi izvid in mnenje
 - ↳ Parcelni št. 53/6 in 53/13 morata obsegati samo zemljišče s parcelno št. 53/1 iz časa podržavljenja.
 - ↳ Novo nastala parcelna št. 48/1 ne sme obsegati funkcionalnega zemljišča, ki se razteza ob objektu na parcelnih št. 53/5, 47/3, 47/1.
 - ↳ Parcelna št. 56/6 mora obsegati samo zemljišče, ob podržavljenju s parcelno št. 56 in 54/1
3. Upravna enota izvedencu določa trideset dnevni rok za pripravo izvedeniškega mnenja.
4. Stroške izvedeniškega mnenja si v enakem deležu delita upravičenec in zavezanec.
5. V primeru da stranki v navedenem roku ne bosta založile sredstev za izvedenca, bo upravni organ o stvari odločil brez dokaza izvedenca samo na podlagi predhodnih podatkov.

Slika 6.2: Grafični prikaz parcel

Fig. 6.2: Graphic review of land

Pred pripravo samega izvedeniškega mnenja, je izvedenec pripravil še identifikacijsko potrdilo (Priloga C), ki prikazuje stanje parcel na dan podržavljenja in trenutno veljavno stanje. Identifikacijsko potrdilo vsebuje numerično in grafično prikazano stanje na dan podržavljenja in trenutno veljavno stanje. Ker je trenutno veljavno stanje, drugačno od tistega na dan podržavljenja, bo najprej potrebna mejna obravnava s katero bomo uredili meje, nato

bo sledila parcelacija. Mejna obravnava in parcelacija lahko hkrati potekata na terenu. Vendar, mora biti meja na delu kjer bo parcelacija potekala, urejena.

6.1.1 Izdelava identifikacijskega potrdila

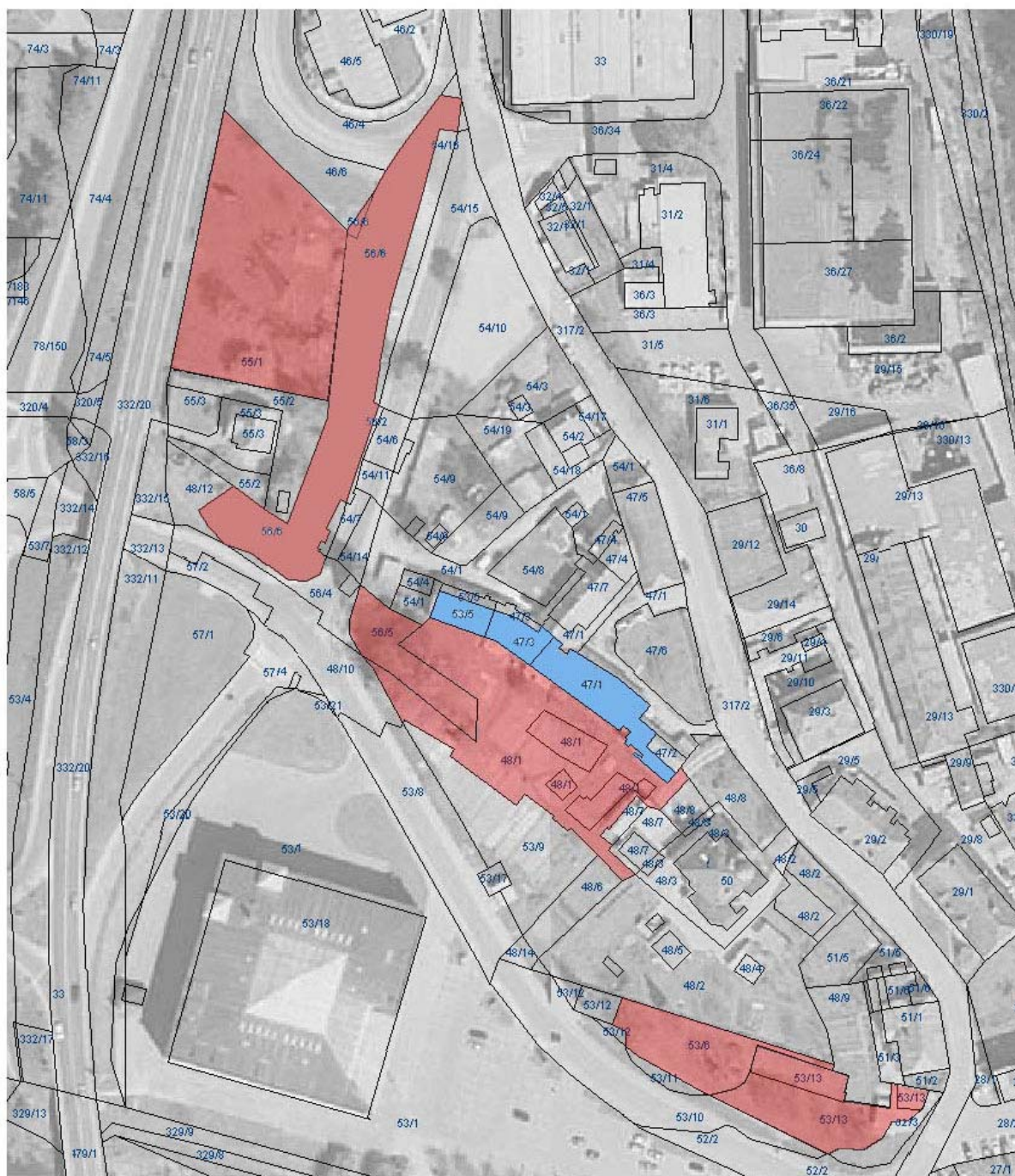
Iz časa nacionalizacije obstajajo samo grafični podatki – grafični načrt. Da bi lahko primerjali prejšnje in današnje stanje, je bilo potrebno analogni grafični načrt nekako pretvoriti v digitalno obliko. Tako smo s pomočjo digitalizatorja analogno karto, spremenili v digitalno vektorsko obliko. To smo naredili tako, da smo karto postavili na digitalizator in najprej zajeli robne točke. S tem smo vzpostavili lokalni koordinatni sistem. Sledilo je direktno zajemanje signifikantnih točk. Z vsakim klikom na točko, se je na računalniku za vsako točko shranil par x,y , hkrati pa se je na ekranu risal načrt. Pridobljeni digitalni načrt smo nato primerjali z digitalnim katastrskim načrtom. Tako, da smo dali enega čez drugega in ga s pomočjo papirčkove metode vpeli na identične točke digitalnega katastrskega načrta. Načrta sta se prekrivala, mi pa smo lahko ugotovili kako se staro in novo stanje med seboj prekrivata. Na sliki identifikacijskega potrdila lahko nazorno vidimo razpredelnico, ki nam prikazuje stanje iz leta 1958 ter trenutno obstoječe stanje. Kot razvidno, je iz vsake parcele nastalo veliko število manjših parcel.

6.1.2 Terenski ogled

14.5. 2007 je izvedenec geodetske stroke opravil terenski ogled parcel 56/6, 53/6, 53/13, 48/1 in 54/8. Podal je izvedeniško mnenje (Priloga D) v katerem navaja da se v parcelno št. 56/6 delno zajeda cesta in zaradi tega vračanje celotne parcele v naravi ni mogoče. Tako je ugotovitev drugačna od ugotovitve UE, ki je v sklepu izdanem 19.6.2006 ugotovila, da parcela nima nobenih omejitev in da jo mora zavezanec vrniti v celoti. Tako izvedenec predlaga parcelacijo (Priloga E), s katero bi, del parcele v katero posega cestno telo, odparcelirali. Parcela št. 53/6 se lahko vrne v celoti, ne da bi lastnik hiše v naravi utrpel škodo. Na parceli št. 53/13 stoji garažni nadstrešek, zaradi katerega vračanje te parcele v celotni ne bo možno. Tudi tukaj izvedenec predlaga parcelacijo, s katero bi nadstrešek ločili od ostalega dela parcele, ki se bo vrnil upravičencu. Za parcelo 48/1 pa je ugotovljeno, da v njo posegajo terase objektov zgrajenih na parcelah št. 53/5, 47/3 in 47/1.

6.1.3 Sprememba sklepa

Na podlagi strokovnega mnenja ki ga je pripravil izvedenec, je UE nekoliko spremenila sklep, ki ga je izdala 8.12.2006. UE je dne 19.7.2007 izdala nov sklep(Priloga F), s katerim razveljavlja drugo točki prejšnjega sklepa, v katerem navaja, da parceli št. 53/6 in 53/13 morata obsegati samo zemljišče s parcelo št. 53/1 iz časa podržavljenja. Na novo doda, da mora biti parcelna št. 55/1 parcelirana tako, da bo nova parcela obsegala samo zemljišče ob podržavljenju. Se pravi del podržavljene parcele št. 56 v površini 47 m². Do izdaje novega sklepa pride zato, ker sta se upravičenec in zavezanec dogovorila da bosta sklenila poravnavo. Tako zavezanec upravičencu vrne celotno parcelo št. 53/6, ob enem pa upravičenec odmakne zahtevo za denacionalizacijo parcele št. 53/13. Tako tudi odpade potreba po parcelaciji teh dveh parcel, ker obe ostaneta nespremenjeni. Vse ostale točke prejšnjega sklepa ostanejo v veljavi.

- = Zgradbe
- = Zemljišče

Slika 6.3: Grafični prikaz parcel

Fig. 6.3: Graphic review of land

6.1.4 Postopek na terenu in izdelava elaborata

Ko sta se zavezanec in upravičenec dogovorila o vseh točkah vrnitve premoženja, je sledil še postopek na terenu, ki ga je prav tako vodilo izbrano geodetsko podjetje. Tako so bila 3.10.2007 poslana vabila (Priloga G) vsem strankam, da se dne 12.10.2007 udeležijo postopka mejne obravnave in parcelacije. Omenjenega datuma je bil postopek na terenu tudi izpeljan, sledila je izdelava elaborata v pisarni in oddaja elaborata na Geodetsko upravo. Z dnem, ko bo geodetska uprava sprejela elaborat in bo odločba zanj postala pravnomočna, bo delo geodeta v tem postopku denacionalizacije zaključeno.

6.2 Priprava na terenu in v pisarni

Pred samim delom na terenu je potrebno pridobiti arhivske podatke iz Geodetske uprave. Tako imamo celotni kronološki pregled, kaj se je tekom let, z zemljišči dogajalo, hkrati pa tudi pridobimo podatke predhodno opravljenih meritev. V zemljiški knjigi smo preverili, kdo so trenutni lastniki zemljišč, ki so v postopku denacionalizacije in si pridobili topografije točk, ki bi nam na terenu lahko služile za izhodišče mreže. Sledila je predpriprava na terenu. Zanj lastnikov ni bilo potrebno vabiti, saj je le priprava na uradni postopek. Tako smo najprej na terenu s pomočjo topografije poiskali poligonske točke geodetske mreže in približno ocenili koliko dodatnih stojišč bomo potrebovali in kje približno bodo. Našli smo poligonske točke 9102, 9020 ter 9012. Inštrument, Nikon DTM 310, smo postavili na točko 9020 in za orientacijo vezli točko 9012. Nato smo si razvili slepi poligon. Vsa stojišča, ki smo si jih dodatno postavili so označena s stotiskimi številkami. Prvo stojišče ki smo si ga določili je bilo stojišče 100 nato 200 in še 300. S stojišča 100 smo si določili še dodatni stojišči 400 in 500, ki so nam služili za rezervo, če se slučajno iz prvih treh stojišč, ne bi dalo vse posneti ali izkoličiti. Sledil je posnetek terena (Priloga H), ki nam bo kasneje v pisarni v pomoč za prikaz dejanskega stanja in določitev razmer ter zanesljivosti podatkov zemljiškega katastra.

V pisarni smo podatke pridobljene na terenu najprej obdelali in jih uporabili za izračun zakoličbenih elementov. Na podlagi pridobljenih podatkov predhodnih meritev iz preteklosti in naših terenskih meritev smo lahko določili odstopanje oz. natančnost podatkov zemljiškega katastra. Tako je naša ocenjena natančnost znašala 30 cm. Odstopanje nastane predvsem

zaradi tega, ker je tehnična oprema danes boljša in zaradi geodetske mreže na posameznem področju. Redko kdaj se zgodi, da so izhodiščne točke, ki so jih uporabili v preteklih meritvah, še zmeraj toliko uporabne, da bi jih lahko tudi sedaj uporabili.

Na izbranem območju k.o. Medvode je bil v preteklosti uveljavljen koordinatni kataster. Kar pomeni, da so vsa oglišča mej, tudi tista ki so ločila vrsto rabe, dobila koordinate. To so naredili tako, da najprej na terenu najprej določili potek mej parcel, vrste rabe. Nato so med oglišči izmerili vse fronte in križne mere. Mejne točke so nato s posebnimi belimi ploščami. Sledilo je stereofotogrametrično snemanje. Nato so s pomočjo stereoskopije določili koordinate oglišč parcel, vrste rab, vogale hiš...itd. Križne mere izmerjene na terenu, so služile za kontrolo. V Medvodah je bila fotogrametrična izmera opravljena l. 1972. Opravil pa jo je Geodetski zavod RS in je bila ena izmed prvih izmer. Zaradi tega je bila zelo pomanjkljivo opravljena in ne obstajajo nobeni zapisniki o postopkih. Generalno gledano je bila ocenjena natančnost cca. 0.5 m.

Primerjali smo stare koordinate mejnikov, vogalov hiš s koordinatami istih mejnikov, vogalov hiš ki smo jih izmerili na terenu in izračunali v pisarni v času priprave. Ko je bila priprava končana, je sledilo še vabljenje strank na uradni postopek mejne obravnave in parcelacije. Tako so bila 3.10.2007 poslana pisna vabila vsem strankam, da so dne 12.10.2007 vabljeni na postopek mejne obravnave in parcelacije. Za dokazilo o pravočasnem vabljenju strank je potrebno pošiljati vabila priporočeno ali pa jih vpisovati v poštno knjigo(Priloga I). Stranke lahko na postopek vabimo tudi po telefonu. V primeru da stranka ne pride, moramo postopek ponoviti.

6.3 Uradni postopek na terenu

Najprej je postopek stekel za parceli št. 56/6 in 55/1. Del parcele 55/1 v velikosti 47m² je bilo potrebno odparcelirati, ker del te parcele obsega del zemljišča s parcelno št. 56 iz časa podržavljenja. Pogoj za parcelacijo pa je bila najprej urejena oz. dokončna meja med parcelo št. 55/2 in parcelo št. 55/1 Tako del parcele 55/1, ki ostane zavezancu dobi novo parcelno št. 55/4. Ostali del parcele št. 55/1 ki se vrača upravičencu, dobi novo parcelno št. 55/5.

Pri parceli št. 56/6 je bilo ugotovljeno, da sega v cestno telo in da se zaradi javno dobrega ne bo vračala v celoti v naravi. Tako sta iz parcele 56/6 nastali dve novi parceli. Št. 56/7 nosi parcela, ki jo bo upravičenec dobil povrnjeno v naravi in ne sega v cestno telo. Drugi del parcele št. 56/8 bo ostala v lasti občine in bo zanjo dobil odškodnino.

Kasneje je sledil še postopek na parceli št. 48/1. Problem pri vračanju tega zemljišča je, da se to zemljišče dotika objektov na parcelnih št. 53/5, 47/3, 47/1. Če bi se zemljišče 48/1 vrnilo v celoti, bi ti objekti ostali brez funkcionalnega zemljišča. Ker pa vsak objekt potrebuje funkcionalno zemljišče, vračanje te parcele v celoti ni možno. Vendar je bil prisoten še en problem. Stanovanjske stavbe so imele pozidane terase na parcelo št. 48/1. Zaradi tega stanje v naravi ni upadalo s stanjem v mapni kopiji. S strani GU pa tudi ni bilo dorečeno od kod naj se meri 2-3 m pas. Ali od stanovanjskega objekta ali od terase? Zato smo na terenu s soglasjem denacionalizacijskega upravičenca določili potek 2-3m pasu – funkcionalno zemljišče. Tudi pri drugih določitvah funkcionalno pripadajočih zemljišč k objektom smo dosegli v soglasju s pooblaščenecem denacionalizacijskega upravičenca, ki je svoje strinjanje potrdil s podpisom zapisnika. Tako se zavezanec in upravičenec skupaj dogovorita, da se na novo ustvarjeno funkcionalno zemljišče ne bo vračalo v naravi, ampak bo povrnjeno z odškodnino.

Na parceli št. 48/7 se nahaja garažni nadstrešek, do katerega pot vodi čez parcelo št. 48/1. Da se omogoči dostop do nadstreška je tudi tukaj potrebna parcelacija. Parcela 48/1 se je tako delila na novo parcelno št. 48/17 in št. 48/18. Parcela št. 48/17 se vrne upravičencu v naravi, drugi del št. 48/18 se ne vrača ampak bo zanjo občina upravičencu izplačala odškodnino.

Na terenu se je vodil zapisnik in terenska skica (Priloga J), ki sta pomemben del elaborata. V zapisniku se stranke izjasnijo ali se s predlagano mejo in parcelacijo strinjajo ali ne. Terenska skica urejene meje je za elaborata obvezna je pa zaželeno. V našem primeru so skico podpisali tudi udeleženci v postopku, s čimer so potrdili svojo seznanjenost z njo.

Po zaključku dela s strankami je potrebno novo stanje še posneti z inštrumentom. Tako novi mejniki dobijo koordinate v G.K. koordinatnem sistemu. V primeru da se mejniki izgubijo, ali poškodujejo jih tako lahko ponovno določimo z natančnostjo do 4 cm. Kar je dosti boljše, kot

je bila ocenjena natančnost predhodne izmere, to je 30 cm. Nato sledi še izmera front in križnih mer z ročnim trakom. S pomočjo njih zavarujemo mejnike, kasneje pa nam v pisarni služijo za kontrolo.

6.4 Delo v pisarni in izdelava elaborata

Zavezanec, se pravi občina Medvode kot zemljiškoknjižni lastnik, je pisno pooblastila geodetsko podjetje da v njihovem imenu odda elaborat na geodetsko upravo. V pisarni smo najprej izračunali koordinate novih mejnikov in površine parcel. Iz koordinat smo izračunali dolžine in jih primerjali s križnimi merami in fronti, ki smo jih z ročnim trakom izmerili na terenu. S tem naredimo kontrolo nad lastnim delom. K elaboratu je bilo dodano pisno dokazilo o pravilnem in pravočasnem vabljenju lastnikov in mejašev. V našem primeru je bila to fotokopija iz poštna knjige. Zraven smo dodali zapisnik mejne obravnave in parcelacije ter terensko skico. Vse smo vodili pred strankami na terenu. Dodali smo tudi seznam geodetskih točk in izmerjenih zemljiškokatastrskih točk s koordinatami. V katastrskem načrtu smo prikazali staro in novo stanje. Novo stanje je v načrtu in skici prikazano z rdečo barvo. Tako izdelan elaborat smo skupaj s pooblastilom naročnika oddali na geodetsko upravo. Ko bo elaborat sprejet s strani geodetke uprave, bo tudi delo geodeta v tem postopku denacionalizacije zaključeno.

7 ZAKLJUČEK

Denacionalizacija je proces, ki je zaznamoval slovensko gospodarstvo in se dotaknil vsakega državljanu. Pomembno vlogo v procesu denacionalizacije je igrala geodezija. Proces denacionalizacije brez podpore geodetske stroke nemogoč. Ta je v dolgoročnem procesu zavzela vlogo v njej, zato je moral biti geodet nepristranski, strokoven in dosleden.

Proces je bil dolgotrajen in je prinesel mnogo posledic. Vendar se na tem področju od leta 1991 počasi, a vztrajno, stanje izboljšuje in premika naprej. Zlasti v zadnjih letih je država pokazala več zanimanja k reševanju denacionalizacijskih zahtevkov.

Z nalogo sem želel prikazati delo geodeta v denacionalizacijskih postopkih in probleme s katerimi se srečuje. Bralca naloga najprej popelje v preteklost, kjer razlaga vzroke za nastanek nacionalizacije in posledično denacionalizacije. Sledi predstavitev denacionalizacije, definicija ključnih pojmov in razlaga povezave med geodezijo in denacionalizacijo.

V nadaljevanju sem natančneje obrazložil, kako geodet pridobi podatke iz arhiva, pripravi podatke, izdela identifikacijska potrdila in kaj zajema delo na terenu in pisatni. Cilj naloge je bil prikazati vlogo geodeta v postopku denacionalizacije na način, ki bi bralcu čimbolj približal problematiko na razumljiv način. Tako naloga predstavlja delovanje celotnega upravnega mlina denacionalizacije in vlogo kolesja, ki omogočajo njegovo vrtenje

V zaključku naj poudarim, da vloga geodetov v postopkih denacionalizacije nikakor ni enostavna. Zahteva veliko mero strokovnosti, preudarnosti in potrpljenja. Tukaj je še gora denacionalizacijskih predpisov, ki so se z leti spreminjali in dopolnjevali. Zato je bilo konstantno informiranje za vse udeležence ključnega pomena. Problem predstavlja tudi vračanje zemljišče v naravi, ko je bilo zemljišče podržavljeno po podatkih zemljiške knjige, ki ni bila usklajena s podatki zemljiškega katastra. Tako je geodet poleg svoje geodetske strokovnosti, za rešitev takega problema, potreboval še nekaj »detektivskih« sposobnosti. Večino problemov bi lahko odpravili z upoštevanjem mnenj in ugotovitev strokovnjakov iz prakse. Kajti oni so tisti ki se že več kot desetletje in pol srečujejo s problemi pri svojem delu.

8 VIRI

- Prinčič, J., 1994, Povojne nacionalizacije v Sloveniji (1945-1963), Dolenjska založba, 1994. – (Seidlova zbirka ; knj. 12)
- Juren, P., Finžgar, A., 1992, Predpisi o agrarni reformi, nacionalizaciji in zaplembah premoženja, Časopisni zavod uradni list Republike Slovenije
- Polič, V., 1998, Denacionalizacija s sodno prakso vrhovnega sodišča Republike Slovenije, Desk d.o.o.
- Sedonja, J., Flack, A., 1993, Denacionalizacija dodatna mnenja in stališča, Center marketing international
- Ferlan, M., 2005, Evidentiranje nepremičnin, učbenik, monografska publikacija
- Breznik, J., 1992, Zakon o denacionalizaciji s komentarjem, Gospodarski vestnik, Ljubljana
- Demšar, B., 1991, Naloge geodetske službe pri izvajanju zakona o denacionalizaciji, Geodetski vestnik, št.4, Ljubljana
- Fras, Z., 1991, Digitalizacija katastrskih načrtov – programska oprema za digitalizacijo, Geodetski vestnik, št.3, Ljubljana
- Senegačnik, J., 1991, Informacijska vloga zemljiškega katastra v sodobni družbi, Geodetski vestnik, št. 3, Ljubljana
- Černe, A., 1991, Zemljiški kataster danes – jutri, Geodetski vestnik, št. 3, Ljubljana
- Demšar, B., 1998, Izdelava identifikacijskih potrdil, Pravna praksa, št. 3, Ljubljana
- Pristovnik, S., 1993, Denacionalizacija: Geodetske meritve za namene vračanja zemljišč v naravi, Pravna praksa, št.12, Ljubljana
- Čepič, Z., 1995, Agrarna reforma in kolonizacija v Sloveniji: (1945 - 1948), Obzorja, Maribor
- Gvozdanović, T., 1991, Digitalizacija katastrskih načrtov - programska oprema za digitalizacijo, Geodetski vestnik, št. 3, Ljubljana

ELEKTRONSKI VIRI

http://web.s-gim.kr.edus.si/projekti/timko/2001_2002/strazisce/Polona/reforma_davkov.htm

http://www.gu.gov.si/si/delovnapodrocja_gu/podatki_gu/zemljiski_kataster/

<http://www.zadruzna-zveza.si>

http://www.geodetska-uprava.si/gu/Podatki/Zem_kat/Zem_kat.asp

http://www2.gov.si/zak/Zak_vel.nsf/0/274130bb0b0010bac1256626002d1ac?OpenDocument

http://www.zal-lj.si/Vodnik/o_ustvarjalcih/Vodnik_gospodarstvo.htm

<http://www.uradni-list.si/1/ulonline.jsp?urlid=200647&dhid=82501>

http://www.gu.gov.si/si/delovnapodrocja_gu/podatki_gu/zemljiski_kataster/ocena_kakovosti_digitalnih_katastrskih_nacrto/

http://www.gu.gov.si/si/delovnapodrocja_gu/podatki_gu/zemljiski_kataster/

PRILOGA A: SKLEP UPRAVNE ENOTE DNE 19.6.2006

REPUBLIKA SLOVENIJA
UPRAVNA ENOTA LJUBLJANA
Trg MDB 7
1000 LJUBLJANA
telefon (01) 306-37-42, fax.: (01) 425-90-44

OBČINA MEDVODE	
Prejeto: 20-06-2006	Sig.z.:
	Priloge:
Šifra zadeve: 463-4/04-7	Vrednost:

Številka.: 351-62/1992-35
Datum: 19.6. 2006

ODVETNIŠKA PISARNA
CARMEN DOBNIK IN ODVETNIKI
Likožarjeva 6
1000 LJUBLJANA

OBČINA MEDVODE
OBČINSKA UPRAVA
Cesta komandanta Staneta 12
1215 MEDVODE

ZADEVA: M. J. - denacionalizacija zemljišča

V zvezi z zahtevkom M. J. za denacionalizacijo zemljišča, parc.št. 56, 57, 48/1, 54/1, 53/1, 53/2 in 53/3 vse k.o. Medvode in našim dopisom z dne 4.5. 2006 sklepamo, da niste pripravljeni skleniti poravnave. Po ponovni preučitvi celotne dokumentacije in ogleda zemljišča na kraju samem upravni organ ugotavlja:

1. Parc.št. 53/6 k.o. Medvode ni pozidana, v naravi je travnata površina z nekaj drevesi. Občina Medvode je v predhodnem postopku navajala, da občina namerava na tem zemljišču graditi in da zato nasprotuje vračilu v naravi. Upravni organ pojasnjuje, da zgolj nameravana gradnja po določbah ZDEN ne predstavlja ovire za vračilo v naravi. Po določbi 32.člena ZDEN je zavezanec dolžan vrniti nepozidano stavbno zemljišče upravičencu v last in posest. Ker niso izkazane ovire za vračilo, je treba zemljišče vrniti v last in posest.
2. Parc.št. 56/5 ni pozidana, na večjem delu te parcele so urejene vrtički. Tudi to zemljišče je treba vrniti v last in posest, ker niso izkazane ovire za vračilo.
3. Parc.št. 48/1 je delno pozidana, delno pa nepozidana. Na jugovzhodnem delu parcele stoji objekt- drvarnica ali lopa, ob zahodnem delu na meji s parc.št. 47/3 in 47/1. Zgradbi stoječi na parc.št. 47/3 in 47/1 imajo zgrajene stopnice in vhod v zgradbo po parc.št. 48/1. Vlagateljica je predhodno zahtevala del v izmeri 1089 m² v naravi, del v izmeri 750 m² pa v obliki odškodnine. Kljub pozivu upravnega organa vlagateljica ni predložila mapne kopije, na kateri bi bilo označeno, kateri del parc.št. zahteva v naravi in za kateri del v obliki

odškodnine. Upravni organ meni, da ni možno vrniti del parc.št. 48/1, ki meji na parc.št. 53/5, 47/3, 47/1, v pasu 2-3 m ter jugovzhodni del parcele, na kateri stojijo objekti. Upravni organ je na mapni kopiji označil, zato poziva vlagateljico in Občino Medvode, da v roku 8 dni sporočita, ali se s predlogom strinja. V istem roku naj posredujete tudi predlog za postavitev izvedenca geodetske stroke, ki bo izvedel parcelacijo. Če v navedem roku vašega sporočila ne bomo prejeli, bomo šteli, da pripomb nimate in postavili za izvedenca geodetsko družbo po izbiri upravnega organa.

4. Parc.št. 54/8 ni pozidana in leži med zgradbami Cesta Komandanta Staneta 31-33 (južno) in 27 in 29 (zahodno). Na parceli je urejen manjši zelenjavni vrt. Občina Medvode je v predhodnem postopku navajala, da predstavlja parc.št. 54/8 funkcionalno zemljišče k okoliškim zgradbam, vendar zato ni ponudila nobenega dokaza. Upravni organ ugotavlja, da parcela neposredno ne meji na parc.št. 53/5 in 47/3, na katerih stojijo zgradbe Cesta komandanta Staneta 27 in 29 in samo v manjšem delu meji na parc.št. 47/1, na kateri stoji zgradba Cesta komandanta Staneta 31-33. Ker zemljišče ni pozidano, ga je zavezanec dolžan vrniti v last in posest skladno s 32.členom ZDEN.
5. Parc.št. 57/1 je v naravi delno brežina oz. urejen otok med cestami Ljubljana-Kranj in lokalno cesto, ki pelje mimo blagovnice in se nato odcepi v dva kraka. Celotno zemljišče se nahaja med cestami. Po določbi 2. člena Zakona o javnih cestah (Uradni list RS, števil. 29/97 in nadaljnji) so javne ceste javno dobro in so izven pravnega prometa. Po določbi 13. člena sestavljajo javno cesto med drugim brežina ceste, cestni svet, naprave za odvodnjavanje, cestne naprave in druge ureditve, namenjene varnosti prometa, zaščiti cesta ter zemljišča in objekti vzdolž ceste, itd. dalje. Na podlagi ogleda in kopije katastrskega načrta upravni organ ugotavlja, da parc.št. 57/1 sodi v sestavni del javne ceste in da zato ni mogoče vrniti v naravi.

Pozivamo vas, da morebitne pripombe k do sedaj ugotovljenemu pravnemu in dejanskemu stanju posredujete v roku 8 dni in za svoje navedbe predložite dokazila. V istem roku nam posredujete tudi predlog za postavitev izvedenca geodetske stroke. Če v navedem roku vašega sporočila ne bomo prejeli, bo upravni organ štel, da pripomb nimate in po svoji izbiri postavil izvedenca geodetske stroke.

Postopek vodi:
Štefka Rošak, univ. dipl.prav.

PRILOGE:

- Mapna kopijo z oznako za delitev

VROČITI:

- Naslovu, osebno

PRILOGA B: SKLEP UPRAVNE ENOTE DNE 8.12.2006

REPUBLIKA SLOVENIJA
UPRAVNA ENOTA LJUBLJANA
Trg MDB 7
1000 LJUBLJANA
telefon (01) 306-37-42, fax.: (01) 425-90-44

Številka: 351- 62/1992-57
Datum: 8. 12. 2006

GEODET inženiring d.o.o. Celovška c. 150, Ljubljana		
št.: 1252	datum: 11 -12- 2006	za:
	podpis: 	

Republika Slovenija, Upravna enota Ljubljana, izdaja na podlagi 54. člena Zakona o denacionalizaciji (Uradni list RS, št. 27/91, 56/92-odločba US, 13/03-odločba US, 31/93, 24/95-odločba US, 20/97-odločba US, 23/97-odločba US, 657/98, 76/98-odločba US, 60/99-odločba US in 66/00, 11/01 - odločba US; v nadaljevanju ZDen) ter 185.člena Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP – prečiščeno besedilo Ur. listi SFRJ, št. 47/86) v zvezi s 324. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 22/05 –UPB) v zadevi denacionalizacije zemljišča ob podržavljenju parc.št. 48/1, 53/1, 53/2 in 56 k.o. Medvode, ki ga zahteva M. J., Goriška 59, Ljubljana, po uradni dolžnosti, naslednji

SKLEP

1. V upravni zadevi denacionalizacije zemljišč, ob podržavljenju parc.št. 48/1, 53/1, 53/2 in 56 k.o. Medvode, se za izvedenca geodetske stroke določi geodetsko družbo Geodet inženiring d.o.o., Celovška 150, 1000 Ljubljana.
2. Naloga izvedenca je, da pripravi izvid in mnenje, ki mora imeti vse sestavine elaborata parcelacije zemljišč;
 - parc.št. 53/6, 53/13 k.o. Medvode tako, da bosta novi parceli obsegali samo zemljišče, ob podržavljenju 53/1 k.o. Medvode;
 - parc.št. 48/1 tako, da novo nastala parcela ne bo obsegala funkcionalnega zemljišča k zgradbam in ne bo pozidana;
 - parc.št. 56/6 k.o. Medvode tako, da bo nova parcela obsegala samo zemljišče, ob podržavljenju parc.št. 56 in 54/1 k.o. Medvode in ni danes cesta.Izvedenec mora izdelati elaborat parcelacije v skladu s pravili geodetske stroke, kar pomeni, da mora biti razvidna lega zemljišča oz. kje leži zemljišče, ki se vrne upravičenki, začasna parcelna številka tega zemljišča in približna površina, ki je določena v okviru natančnosti podatkov zemljiškega katastra. Izvedenec mora tudi v grafični prilogi, ki izkazuje lego zemljišča, opisati natančnost zemljiško katastrskih točk mej zemljišča, ki se lahko vrne upravičenki in natančno izračunati površino.
3. Izvedenec je dolžan pripraviti izvedensko mnenje v roku 30 dni od vročitve sklepa.

4. Stroške izdelave izvedenskega mnenja nosita M. J. kot vlagateljica in Občina Medvode kot zavezanka, vsaka do $\frac{1}{2}$.
5. Akontacija stroškov za plačilo nagrade izvedencu v znesku SIT (z besedo: 00/100 tolarjev) založita v roku 15 dni po prejemu tega sklepa M. J., Goriška 59 Ljubljana in Občina Medvode, Cesta komandanta Staneta 12, Medvode, vsaka po SIT na podračun zakladniškega računa Upravne enote Ljubljana, št. 01100- , model 18, sklic 62243-2200309-516292-206, ki se bo naknadno poračunal. Stranki morata naslovnemu organu predložiti dokazilo o plačilu akontacije stroškov.
6. Če stranki v navedenem roku ne bosta založili sredstev za stroške izvedenca, se dokaz ne bo izvedel, upravni organ pa bo o stvari odločil na podlagi podatkov spisa zadeve.

OBRAZLOŽITEV

M. J., stan. Goriška 39, Ljubljana je dne 22.5. 1992 vložila denacionalizacijski zahtevek za vračilo zemljišča, parc.št. 53/1 - travnik v izmeri 6241m², parc.št. 53/2 - njiva v izmeri 2800 m² in travnik v izmeri 4311 m², parc.št. 54/1 - vrt v izmeri 4513 m², parc.št. 48/1 - vrt v izmeri 1839 m² parc.št. 56 - travnik v izmeri 1550 m² in parc.št. 57 - njiva v izmeri 2135 m², vl.št. 2 k.o. Medvode, ki v času odločanja predstavlja del 53/6, 53/13, 56/6 in 48/1 k.o. Medvode. Vlagateljica zahteva vračilo navedenega zemljišča v naravi oz. niso izkazane ovire za vračilo.

Upravni organ, ki vodi postopek, mora pred odločitvijo o stvari ugotoviti, kje leži zemljišče, ki se vrača upravičenki oz. ugotoviti njegovo lego ter ugotoviti površino tega zemljišča ter mu določiti začasno parcelno številko.

Naloga izvedenca je, da pripravi elaborat parcelacije za:

- parc.št. 56/6 – novo parcelno številko dobi zemljišče v obsegu podržavljenega dela parc.št. 56 in 54/1;
- parc.št. 53/6 - novo parcelno številko dobi zemljišče v obsegu podržavljene parc.št. 53/1;
- parc.št. 53/13 - novo parcelno številko dobi zemljišče v obsegu podržavljenega dela parc.št. 53/1;
- parc.št. 48/1 - novo parcelno številko dobi zemljišče v delu, ki ni funkcionalno zemljišče in na katerem ne stoji objekti.

Navedene parcele je potrebno deliti (parcelirati) tako, da bodo novo nastale parcele obsegale samo zemljišče, ki je bilo podržavljeno Malgaj Jelki.

Če je za ugotovitev ali presojo dejstva, ki je pomembno za rešitev stvari, potrebno strokovno znanje, s katerim uradna oseba ne razpolaga, se opravi dokaz z izvedencem

(1.odstavek 185.člena ZUP). Za izvedenca se določijo osebe ali družbe, ki imajo strokovno znanje, ki je potrebno za razjasnitev stanja stvari. Stranki sta se strinjali, da se za izvedenca geodetske stroke določi družbo Geodet inženiring d.o.o. Občina Medvode je predlagala, da se stroški izvedenca delijo tako, da vsaka plača po eno polovico.

Stroške izvedenskega izvida in mnenja sta v skladu z 71.členom ZDEN, 113 in 116. členom ZUP dolžna plačati vlagateljica in zavezanica za vračilo. Geodet inženiring d.o.o. je ocenil, da bodo stroški elaborata geodetske meritve znašali vključno z DDV SIT. V primeru, da bodo nakazana sredstva presešla stroške plačila izvedeniškega poročila, bodo v delu presežka po računu izvedenca vrnjena, v primeru pa, da založena sredstva ne bodo zadostovala za poplačila računa izvedenca, bo upravni organ s posebnim sklepom naložil plačilu morebitne razlike. Po plačilu predujma naj stranki posreduje fotokopijo položnice upravnemu organu. Če stranki za stroške izvedenca v roku, določenim s tem sklepom, ne bosta založili, se elaborat ne bo izdelal.

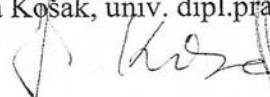
Ker je za rešitev zahteve vlagateljice potrebno izdelati parcelacijo, je upravni organ sprejel sklep, ki je razviden iz izreka.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper ta sklep ni dovoljena posebna pritožba (222. člen ZUP), pač pa ga je mogoče izpodbijati s pritožbo zoper odločbo o glavni stvari.

Sklep je takse prost po določbi prvega odstavka 71.člena ZDEN.

Postopek vodi:
Štefka Košak, univ. dipl.prav.

VROČITI OBVEZNO OSEBNO:

1. Odvetniška pisarna Carmen Dobnik in odvetniki, Likozarjeva 6, 1000 Ljubljana
2. Občina Medvode, Cesta komandanta Staneta 12, 1215 Medvode
3. Geodet inženiring d.o.o., Celovška 150, 1000 Ljubljana

PRILOGA C: IDENTIFIKACIJSKO POTRDILO

K.O.: MEDVODE

staro v času podržavljenja 1958		stanje leta 2006	
parcela	površina [m ²]	parcela	površina [m ²]
54/1	4513	54/10	821
		54/15	637
		54/16	246
		54/9	760
		54/8	282
		del 54/14	100
		54/6	99
		54/12	14
		Del 56/6	495
		Del 46/4	64
		56/1	16
		56/3	12
		56/2	28
		Del 54/7	44
		54/11	63
		Del 54/4	32
Del 56/4	10		
Del 54/1	790		
53/2	7111	Del 53/18	2326
		Del 53/1	2158
		Del 329/8	149
		Del 329/9	213
		Del 53/8	525
		Del 53/9	169
		Del 48/1	688
		53/21	8
		Del 57/4	29
		56/5	382
		Del 56/4	85
		Del 54/1	78
		Del 48/10	279
		Del 54/14	10
Del 54/7	12		
57	2135	Del 57/2	107
		57/1	896
		Del 332/11	120
		Del 53/1	244
		Del 48/10	125
		Del 57/4	571
Del 53/20	72		
56	1550	48/12	192
		Del 48/10	198
		Del 56/4	95
		Del 54/13	23
		Del 54/7	7
		Del 56/6	936
		Del 55/2	18
Del 55/1	47		
Del 57/2	34		

Zadeva : identifikacijsko potrdilo
 Veza: 351-62/1992-54

K.O.: MEDVODE

staro v času podržavljenja 1958		stanje leta 2006	
parcela	površina [m ²]	parcela	površina [m ²]
48/1	1839	del 48/1	798
		del 48/7	37
		del 47/1	22
		del 53/9	527
		53/17	39
		del 53/8	312
		del 53/1	92
		del 53/18	12
53/1	6241	53/12	91
		53/11	51
		del 53/18	244
		del 53/1	3669
		del 53/8	35
		del 53/6	469
		del 53/10	791
		del 53/13	84
		del 52/2	115
		del 329/9	367
		del 329/8	298
		del 329/7	27
53/3	1380	Del 57/4	131
		53/3	13
		Del 53/20	26
		Del 53/1	529
		53/19	17
		332/18	4
		332/19	91
		Del 332/11	422
		Del 329/9	26
		Del 479/1	26
		Del 332/20	95

PRILOGA D: IZVEDENIŠKO MNENJE

GEODET inženiring d.o.o.

Celovška c. 150, 1000 Ljubljana

Tel.: 01/515 68 20

Fax: 01/515 72 30

E-mail: info@geodet.si

http://www.geodet.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
UPRAVNA ENOTA LJUBLJANA
Izpostava Vič-Rudnik

Prejeto:	16-05-2007	Sig. znak:	Grašek
Številka zadeve:	351-62/1992-79	Priloge:	2
		Vredn.:	✓

GEODET
inženiring

2 30.05,

REPUBLIKA SLOVENIJA
UPRAVNA ENOTA LJUBLJANA
TRG MDB, 1000 LJUBLJANA
Ga. Štefka Košak

Št.: DOP-39/2007
Datum: 15.05.2007

Zadeva: Izvedeniško mnenje v zvezi z zahtevkom M. J. za denacionalizacijo zemljišča, parc.št. 56, 57, 48/1, 54/1, 53/1, 53/2, 53/3 v k.o. Medvode

Na podlagi vašega dopisa z dne 23.10.2006 (št. 351-62/1992-51) smo dne 14.05.2007 izvedli terenski ogled parcel št. 56/6, 53/6, 53/13, 48/1 in 54/8 v k.o. Medvode, ki so v postopku denacionalizacije.

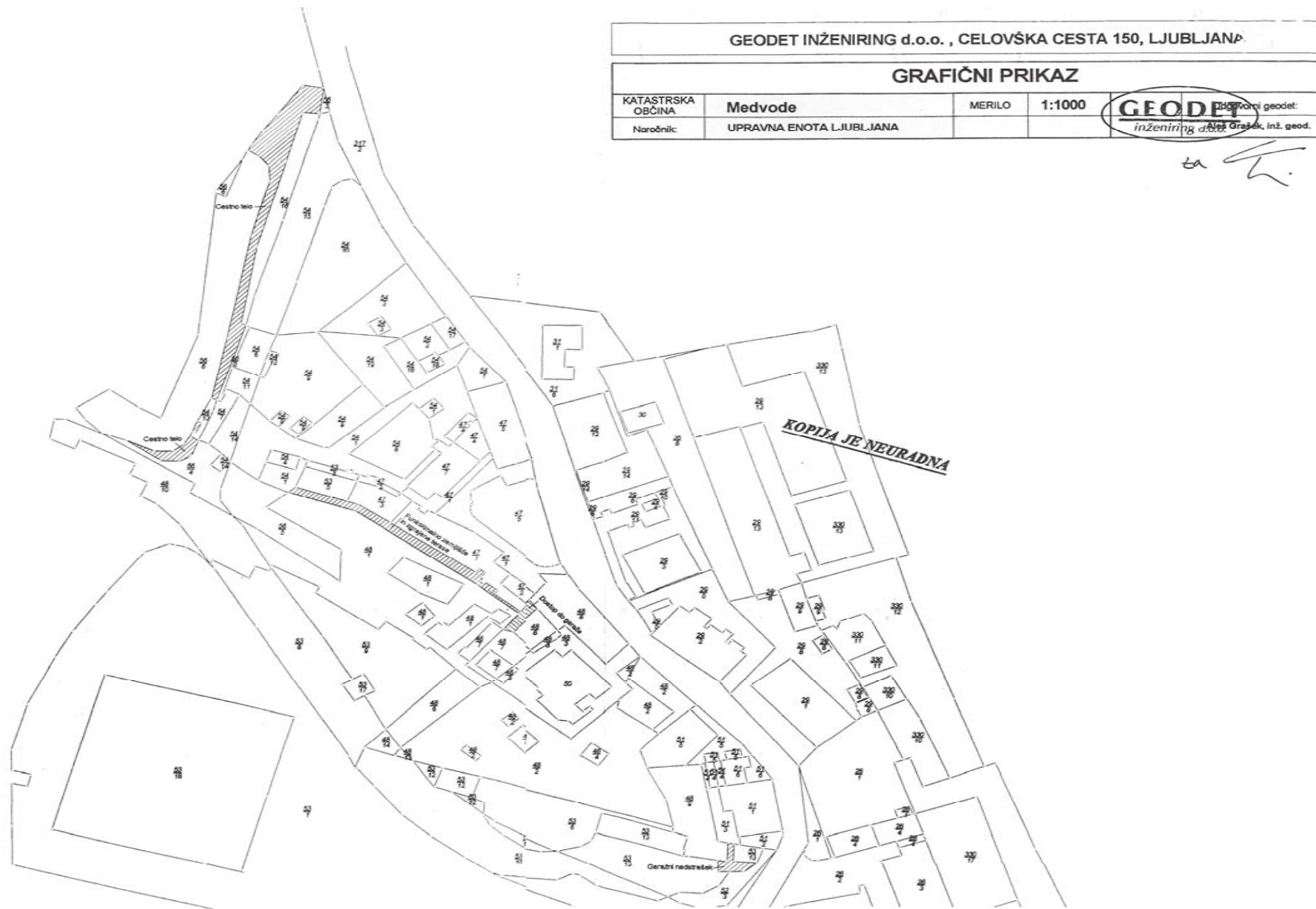
Po pregledu je bilo ugotovljeno, da:

- V parcelo št. 56/6 delno sega cestno telo (predlog parcelacija – glej grafično prilogo).
- Parcela št. 53/6 se lahko brez škode za lastnika hiše vrne v naravi.
- Na parceli št. 53/13 stoji garažni nadstrešek (predlog parcelacija – glej grafično prilogo) ostali del parcele se lahko vrne v naravi.
- Na parceli 48/1 so zgrajene terase ob objektih, ki stojijo na parcelah 53/5, 47/3 in 47/1. Prav tako je potrebno ob objektih parcelirati funkcionalno zemljišče in dostop do garažnega nadstreška, ki stoji na parceli 48/7 (predlog parcelacija – glej grafično prilogo).

Direktor:
Aleš Grašek, inž. geod.

za
GEODET
inženiring d.o.o.

PRILOGA E: GRAFIČNA PREDLOG PARCELACIJE

PRILOGA F: SKLEP UPRAVNE ENOTE DNE 19.7.2007

REPUBLIKA SLOVENIJA
UPRAVNA ENOTA LJUBLJANA
Trg MDB 7
1000 LJUBLJANA
telefon (01) 306-37-42, fax.: (01) 425-90-44

GEODET inženiring d.o.o. Čelovška c. 150, Ljubljana		
št.: 610	datum: 23-07-2007	zd:
podpis: 		

Številka: 351- 62/1992-96
Datum: 19.7. 2007

Republika Slovenija, Upravna enota Ljubljana, izdaja na podlagi 54. člena Zakona o denacionalizaciji (Uradni list RS, št. 27/91, 56/92-odločba US, 13/03-odločba US, 31/93, 24/95-odločba US, 20/97-odločba US, 23/97-odločba US, 657/98, 76/98-odločba US, 60/99-odločba US in 66/00, 11/01 - odločba US; v nadaljevanju ZDen) ter 185.člena Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP – prečiščeno besedilo Ur. list SFRJ, št. 47/86) v zvezi s 324. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 22/05 –UPB) v zadevi denacionalizacije zemljišča ob podržavljenju parc.št. 48/1, 53/1, 53/2 in 56 k.o. Medvode, ki ga zahteva M. J., Goriška 59, Ljubljana, po uradni dolžnosti, naslednji

SKLEP

2. točka sklepa Upravne enote Ljubljana, št. 351-62/1992-57 z dne 8.12. 2006 se spremeni, tako da se po novem glasi:

»Naloga izvedenca je, da pripravi izvid in mnenje, ki mora imeti vse sestavine elaborata parcelacije zemljišč;

- parc.št. 48/1 tako, da novo nastala parcela ne bo obsegala funkcionalnega zemljišča k zgradbam in ne bo pozidana;
- parc.št. 56/6 k.o. Medvode tako, da bo nova parcela obsegala samo zemljišče, ob podržavljenju parc.št. 56 in 54/1 k.o. Medvode in ni danes cesta,
- parc.št. 55/1 k.o. Medvode tako, da bo nova parcela obsegala samo zemljišče, ob podržavljenju del parc.št. 56 v izmeri 47 m².

Izvedenec mora izdelati elaborat parcelacije v skladu s pravili geodetske stroke, kar pomeni, da mora biti razvidna lega zemljišča oz. kje leži zemljišče, ki se vrne upravičenki, začasna parcelna številka tega zemljišča in približna površina, ki je določena v okviru natančnosti podatkov zemljiškega katastra. Izvedenec mora tudi v grafični prilogi, ki izkazuje lego zemljišča, opisati natančnost zemljiško katastrskih točk mej zemljišča, ki se lahko vrne upravičenki in natančno izračunati površino.»

OBRAZLOŽITEV

Upravni organ je dne 8.12. 2006 izdal sklep št. 351-62/1992-57, s katerim je določil, da se v upravni zadevi denacionalizacije zemljišče, ob podržavljenju parc.št.

48/1, 53/1, 53/2 in 56 k.o. Medvode, za izvedenca geodetske stroke določi geodetsko družbo Geodet inženiring d.o.o. (1. točka), da je naloga izvedenca, da pripravi izvid in mnenje, ki mora imeti vse sestavine elaborata parcelacije zemljišč parc.št. 53/6, 53/13, 48/1, 56/6 k.o. Medvode, (2. točka), da je izvedenec dolžan pripraviti izvedensko mnenje v roku 30 dni od vročitve sklepa (3. točka), da stroške izdelave izvedenskega mnenja nosita M. J. kot vlagateljica in Občina Medvode kot zavezanka, vsaka do ½ (4. točka), da akontacijo stroškov za plačilo nagrade izvedencu v znesku SIT založita v roku 15 dni po prejemu tega sklepa M. J., Goriška 59 Ljubljana in Občina Medvode, Cesta komandanta Staneta 12, Medvode, vsaka po SIT (5.točka) in da stranki morata naslovnemu organu predložiti dokazilo o plačilu akontacije stroškov (6. točka). Ker stranki stroškov za plačilo nagrade nista založili, izvedeniško delo ni bilo opravljeno.

Po dodatno ugotovljenem pravnem in dejanskem stanju je bilo ugotovljeno, da 47 m² podržavljene parc.št. 56 k.o. Medvode sedaj leži v parc.št. 55/1 k.o. Medvode. Nadalje sta se stranki dogovorile, da bosta sklenili poravnavo, tako da bo Občina Medvode vrnila v naravi celo parc.št. 53/6 k.o. Medvode, s tem da bo vlagateljica umaknila zahtevek za denacionalizacijo parc.št. 53/13. Tako ni več potrebe po delitvi parc. št. 53/6 in 53/13 k.o. Medvode. Še vedno pa jem potrebna delitev parc.št. 48/1, 56/6 in dodatno še parc.št. 55/1 vse k.o. Medvode.

Glede na navedeno je bilo potrebno spremeniti 2. točko sklepa o določitvi izvedenca geodetske stroke oz. potrebno je bilo spremeniti vsebino naloge izvedenca tako, da je njegova naloga parcelacije zemljišč in sicer;

- parc.št. 48/1 tako, da novo nastala parcela ne bo obsegala funkcionalnega zemljišča k zgradbam in ne bo pozidana;
- parc.št. 56/6 k.o. Medvode tako, da bo nova parcela obsegala samo zemljišče, ob podržavljenju parc.št. 56 in 54/1 k.o. Medvode in ni danes cesta,
- parc.št. 55/1 k.o. Medvode tako, da bo nova parcela obsegala samo zemljišče, ob podržavljenju del parc.št. 56 v izmeri 47 m².

V vsem ostalem že izdani sklep Upravne enote Ljubljana, števil. 351-62/1992-57 z dne 8.12. 2006 ostane v veljavi.

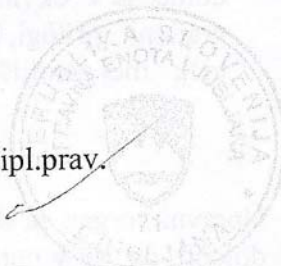
Ker je za rešitev zahteve vlagateljice potrebno izdelati parcelacijo, je upravni organ sprejel sklep, ki je razviden iz izreka.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper ta sklep ni dovoljena posebna pritožba (222. člen ZUP), pač pa ga je mogoče izpodbijati s pritožbo zoper odločbo o glavni stvari.

Sklep je takse prost po določbi prvega odstavka 71.člena ZDEN.

Postopek vodi:
Štefka Košak, univ. dipl.prav.

PRILOGA G: VABILO

Geodet inženiring d.o.o.
Celovška 150 tel.:01 515 68 20 fax 01 515 72 30
1000 Ljubljana

Štev: s 158-07/V1
Datum: 03.10.2007

K.O.: MEDVODE
IDPOS: 72743007

OBČINA MEDVODE
C. KOMANDANTA STANETA 12

1215 MEDVODE

Na podlagi 30. člena Zakona o evidentiranju nepremičnin, (ZEN) (Ur.l. RS št. 47/2006) in dovoljenja Geodetske uprave Republike Slovenije za izvajanje geodetskih storitev Vam pošiljamo

V A B I L O

NA MEJNO OBRAVNAVO in PARCELACIJO

Vabimo Vas, da se udeležite zgoraj navedenega postopka v katastrski občini MEDVODE, ki se bo izvajal na Vašo zahtevo vloženo pri nas dne 10.08.2007 pod številko 35312-2743/2007, kot lastnik, za parcele v postopku po spodaj navedenem razporedu.
Dne 12.10.2007 ob 9uri rezervni datum 15.10.2007

Vaša parcela		Mejna parcela		Lastnik mejne parcele
KO	Parcela	KO	Parcela	
1973	56/6,55/1	1973	46/4,46/4	DONIT TESNIT D.D., MEDVODE
	56/6,55/1			STOPAR MATEJA in solastniki
	48/1	1973	55/2	Po 11 uri

Vabimo Vas, **če se lahko** ob določenih uri in datumu zglasite na navedeni, vaši parceli. V slučaju zelo slabega vremena (obilne padavine) se bo postopek izvajal na rezervni datum ob isti uri. V kolikor bodo tudi takrat neprimerne vremenske razmere, boste o dnevu in uri postopka ponovno obveščeni.

V tem postopku (mejna obravnava), bomo ob sodelovanju prisotnih lastnikov in po podatkih zemljiškega katastra uredili, zamejčili in izmerili meje zgoraj navedenih parcel - Ur.l. RS št. 47/2006 - 31.člen

V kolikor se boste po končani mejni obravnavi z mejo, ki jo lahko pokaže tudi geodet po podatkih zemljiškega katastra (predlagana meja) strinjali, boste na terenu lahko podpisali zapisnik postopka (Ur.l. RS št. 47/2006 - 32.člen). Če se s predlagano mejo ne boste strinjali, boste morali pokazati svojo mejo (pokazana meja), sicer se bo štelo, da se s predlagano mejo strinjate. Pokazana meja se ob upoštevanju zanesljivosti in natančnosti podatkov zemlj. katastra ne sme razlikovati od meje po podatkih zemlj.katastra oz. jo v zemljiškem katastru kot take ni možno evidentirati kot urejene meje. - Ur.l. RS št. 47/2006 - 31.člen

Če se temu vabilu na mejno obravnava ne boste odzvali Vi ali Vaš pooblaščenec, se bo mejna obravnava opravila brez Vas. V tem primeru se bo izmerila in v elaboratu ureditve meje prikazala predlagana meja (meja po podatkih zemljiškega katastra) oz.tudi pokazana meja, če prisotni lastniki ne bodo soglašali s predlagano mejo. - Ur.l. RS št. 47/2006 - 31.člen

Lastnike, ki se ne bodo udeležili mejne obravnave, bo geodetska uprava povabila, da se izjavijo o tem ali se strinjajo s potekom predlagane meje. Ur.l. RS št. 47/2006 - 36.člen.

Če pa se prisotni lastniki na terenu s predlagano mejo ne bodo strinjali in bodo pokazali svojo mejo, ki se bo razlikovala od meje po podatkih zemlj.katastra, jih bo v svojo pisarno (na ustno obravnava) pisno vabila Geodetska Uprava. Ur.l. RS št. 47/2006 - 37. člen

Vaše strinjanje z urejeno mejo v tem postopku, **boste lahko preklicali kadarkoli** do izdaje odločbe na prvi stopnji.

Za udeležbo na tem postopku lahko določite tudi pooblaščenca, ki se mora izkazati z Vašim pisnim pooblastilom.

Vsaka stranka nosi svoje stroške udeležbe na postopku (kilometrina, dnevnice, poraba časa itd).

Stroške geodetskega postopka plača naročnik.

Postopek vodi: STANE LUNDER geod.
štev.geodetske izkaznice 28137

POOBLASTILO

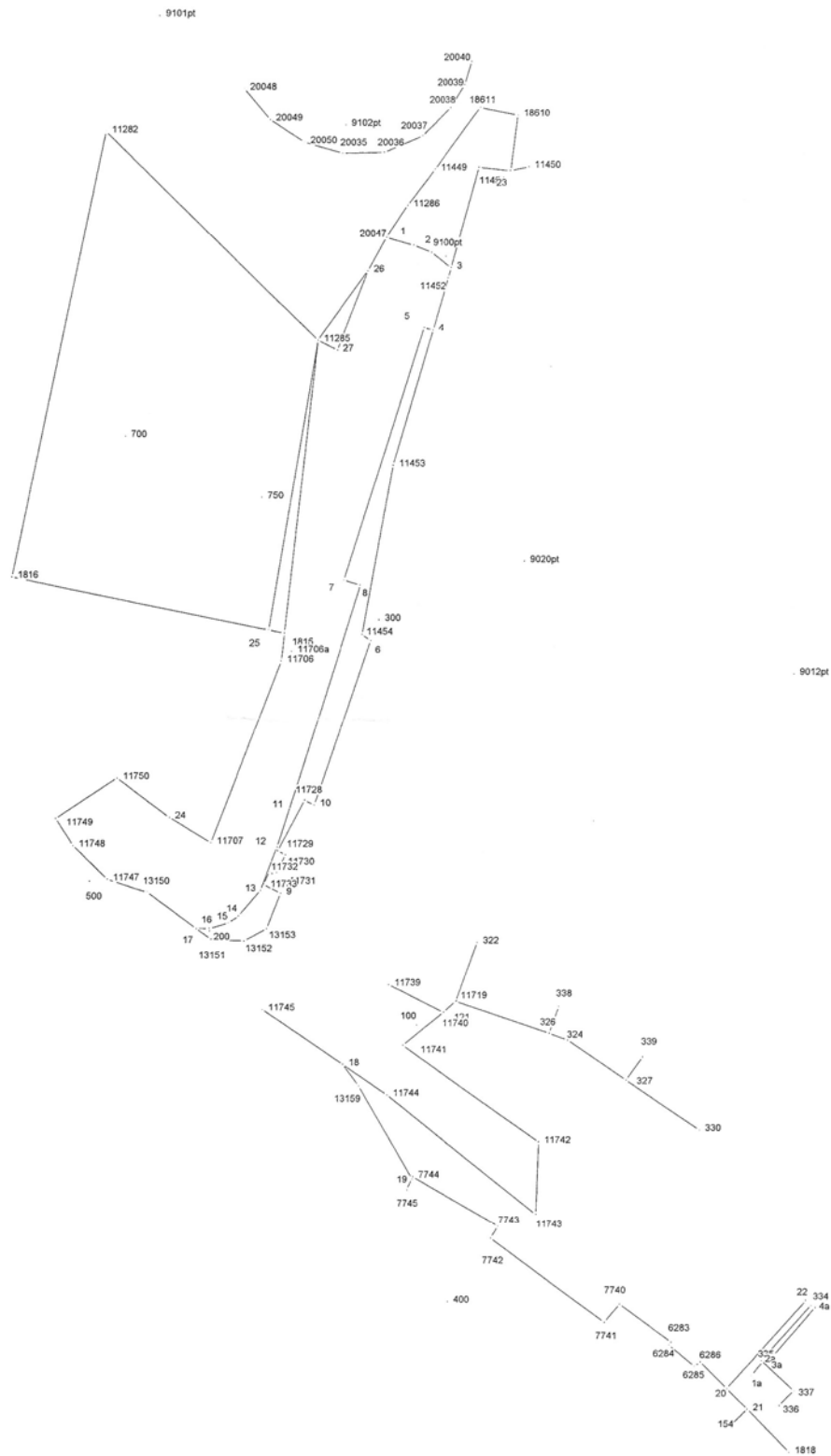
Podpisani **OBČINA MEDVODE** pooblaščamo

gospo(da) _____

s stalnim bivališčem _____
da me zastopa **v vseh** postopkih razpisanih z vabilom št.: s 158-07/V1

Kraj in datum: _____ Podpis: _____

PRILOGA H: POSNETEK TERENA - DEJANSKO STANJE

PRILOGA I: KOPIJA POŠTNE KNJIGE

 List številka 280									
Pošiljatelj Celovška c. 150, 1000 Lj. 03-10-2007									
Zap. št.	Sprejemna številka	Naslovnik	Naslovna pošta	Vrednost v EUR	Masa		Odkupnina v EUR	Poštnina v EUR	Opomba
					kg	g			
1	2	3	4	5	6		7	8	9
		geod. predizmerav, S-181/2007, ko: TURJAK							
		Pecnik Ludvik, Ul. borcev za S. mejo 82, Lj.							
		Mencin Cini, Mali Ločnik 14, Turjak							
		Petrič Anton, Mali Ločnik 5, Turjak							
		Kraljič Marija, Mali Ločnik 10, Turjak							
		injejna obravnava in parc., S-158/2007, ko: MEDVODE							
		Odv. pisarna Carmen Dobnik, Likozarjeva 6, Lj. (dovestilo)							
		M. J., Goriska 39, Lj.							
		Občina Medvode, C. komandanta Staneta 12, Medvode							
		Štopar Primož, C. ob železnici 1, Medvode							
DDV 20%									

 List številka 281									
Pošiljatelj Celovška c. 150, 1000 Lj. 03-10-2007									
Zap. št.	Sprejemna številka	Naslovnik	Naslovna pošta	Vrednost v EUR	Masa		Odkupnina v EUR	Poštnina v EUR	Opomba
					kg	g			
1	2	3	4	5	6		7	8	9
		Davit Tesnit d.o., Medvode, C. kom. Staneta 38, Medvode							
		Štopar Matja, Gorenjske c. 26, Medvode							
		geod. postopek urejanja meje v ko: TADOR, S-162/2007							
		SPL, Frankopanska 18/A, Lj.							
		ISIS d.o.o., Slovenska c. 17, Lj.							
		Metalka d.o.o., Dimajske 101, Lj.							
		Kristina Rauter, Polje c. VI/12, Lj. - Polje							
		Murik Mihael, Zlebe 126, Medvode							
A	5273	125, Jarška c. 103, Lj.						1,55	AR
Z	5274	RS, dr. sadišče v Lj., Miklošičeva 10-12, Lj.				95		2,02	AR-osebno
DDV 20%									

